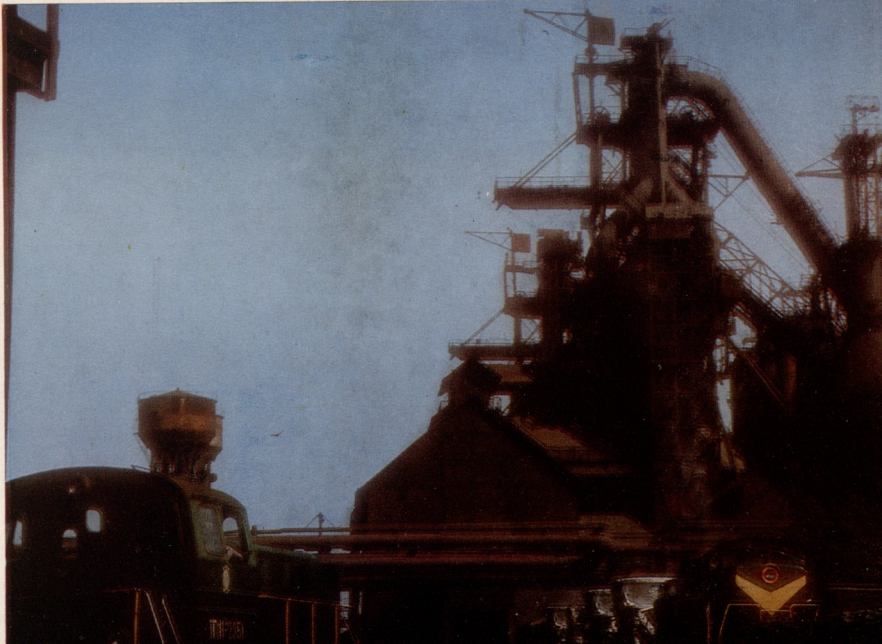

619
1978

დროშა

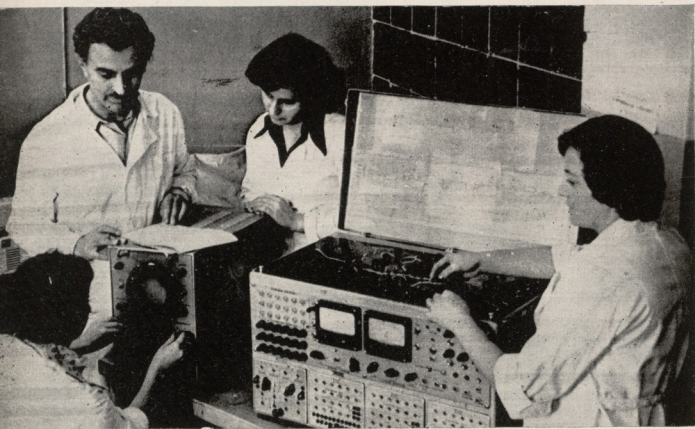
ივლინი
№ 7 - 1978 წ.

 ეროვნული
 გიგანოთეკა

- ეანგბადის მიწოდება ლუმენში დნობის დროს.
- რუსთავის ატომბატეის ინსტიტუტის გამოთვლითი ცენტრი. წარმოებაში დასაწარგი მართვის ალგორითმების შემოწმება.
- ქიმიური ბოჭკოს კარხნის საქსოვი სააპარო

ანჟორ გომგოლამის ფოტო.

საქართველო

პროდუქტები ყველა ქვეყანაში, შეიქმნა

დროშა

ქრონიკული
№ 7 (499), ივლისი, 1978 წ.

ფურცლი გამოდის 1928 წლიდან
სოციალური საზოგადოებრივ-კულტურული და სალიბერალური-სამხატვრო შრომული
სამ. კვ. ც. ნ. გამომცემლობა

© „დროშა“, 1978.

რუსთავში ჩახული ტყუპი უფრო მიაქცევს უზარალებას ვერცხვების ტყეში ახალდ ამონის ციხის კონსტრუქციას. ეს არის ყოფილი ბოსნი-ქალაქის რუსთავის ერთადერთი იმ ბუნებრივი, რომელიც ვერ დაანგრევს და ვერ ამიძირკვეს ბტრება.

1265 წელი ავტოლოთი აუო რუსთავისათვის, რამდენჯერმე ავარკმნილი ქალაქი, რომლის მოსახლეობა იმ პერიოდში ორი ათასს აღწევდა, უკუნეების — ბეისა და ახლანდის შორის ატვირთა ომმა განანადგურა. ამისთანა იგი და აწეა არს ოხერა, — წყნად რუსთავის შესახებ ვახუშტი ბატონი-შვილი.

სამკობო ხელისუფლების წლებში რუსთავი კვლავ აღსდგა მკდრებით და მშრომელი ხალხის, განახლებული და ავჯავებული ქვეყნის სამსახურში ჩადგა.

ძველ ნავსადგომზე აღორძინებულ ახალ რუსთავში დღეს ოცდარვა მსხვილი სამრეწველო საწარმოა, აქედან ექვსი დიდი საწარმო საკავშირო აღქვედებამისა.

არცთუ ისე დიდი ხნის წინათ რუსთავი მხოლოდ მეტალურგია ქალაქად იწოდებოდა ქართული მეტალურგული ფაქტორიის მშენებლობაში ჩვენი ქვეყნის უველა ხალხი მონაწილეობდა. ქარხნის დაარსებების სამუშაოები მოსკოვის სამრეწველო ინსტიტუტის სპეციალისტებმა შესრულდა.

უახლესი კონსტრუქციის სამშენებლო-სამონტაჟო მრეწველობის, მექანიზების, ზუსტი ხელსაწყოების — უმდიდრესი მოდილი და ლინინგრადული, ჩეხოსლოვაკიანი, ნოვოკრემნოვსკიანი, ურალიდან...

სამრეწველოს უველა კუბოიდან მოდიოდნენ ახლადგარდა ენთუსიატები, რომლებიც მთელ ძალასა და ენერჯიას ამხარუნებდნენ ქართული ფოლადის კერის შექმნას. ისინი ხალხობა შთამბავლები იყვნენ, მამაპაათიან მოსდამდითი კვირით ხტრობა, ჩამოსხმა და ტედა რეკლამა და რეკლამა.

რეკლამა შორის რეკლამა ქართული კუბოები რუსების და უკრაინის ენულებდნენ მეფულადნა რთულ პროდუქტებს იქ იმდენდნენ და იმდენდნენ თავიანთ ცოდნას.

გამოდა არცთუ ისე დიდი ხანი და ახლა მოქმედ რეკლამებისადა რუსთავში დაიწეს ჩამოსხმა მეტალურგია ურთულესი პროდუქტების შესაწარმად სწორედ რუსთავში აღმართდნენ და გამოიწვიონენ ავტობიზინიდან წარმოგზავნილი ახლადგარდები — სუგუბის მეტალურგული ქარხნის მომავალი სპეციალისტები. რომლის მეტალურგული ქარხნის მუშობის ჩადილის წინ რუმინელი მუშები რუსთავში დაუთვლდნენ მიღების გლენის პროდუქტისა.

რუსთავი გაიარეს სასწავლო პრაქტიკა მოლონის, ჩეხოსლოვაკიის, უნგრეთის, ბულგარეთის, კუბის, კორიის, ინდოეთის, ვიეტნამის და ბერია სხვა ქვეყნის წარმომავლები.

ინსტრუქტორი რუსთავის ვაგონა თუ გზით, თავდაპირველად ქალაქის სამხრეთ-დასავლეთით შემოიროდო იაღლეთის შთას უნდა ეწვიოთ და იქიდან გახიზნებოთ მას.

თქვენს წინ გაიპაშლება მტკვრის მარჯვენა და მარცხენა სანაპიროებზე ჩარიგებული კობა ქალაქი, თავისი ფაქობი და სწორი სუბიმი, მიეღ-

ნებით, მწვანეში ჩაფლული ქათამა სახლებით, ლამაზი სკვერებითა და ხეივანებით.

ქალაქის აღმოსავლეთით გვიგარდები ქარხნის ვეება მიღები დამართლან ცუში. ეს ქარხნის მეტალურგული ქარხანა გახლავი, მის ირავლივ ი სხვა საწარმოები შემოაქრებდა.

უველა ქალაქს აქვს თავისი განსაკუთრებით დარსასხოვარი თარიღი. ეს თარიღი — 1944 წელი ოქროს ასობით ჩაიწერა ქალაქის ისტორიაში. ჭერ კიდევ დღეს სამამული ომი მტყენარბდა, რაკე უღანბოდ ქცეულ, გავივსავან გახარიკებულ მიწაზე ქართული მეტალურგის ახალ პარშოს — რუსთავის მეტალურგული ქარხნის მშენებლობას ჩავერა საფუძველი.

1948 წელს რუსთავი ქალაქად აცხადდა, ბოლო 1950 წლის 27 აპრილს რუსთავში პირველი ფოლადი გამოადნეს!

არის კიდევ ერთი გულში ჩამწვდომი, დარსასხოვარი, მარად დაუფიქარი რუსთაველთა გულში ოქროს ასობით ჩაიწერა თარიღი — 1968 წელი, 30 ოქტომბერი. დროშებით, ლიზუნებით, ყვავილებით მორთული სურები და მიოდნები ხალხს ეღარა იტედა. თბილისიდან მომავალი მსუბუქე ატობანქანები უზმარავი შემოსრიადნენ რუსთავის ქუჩებში. იქნას ტუმა, მოზიგებ ხალხს ხელის ქნებით, დამილი ენაღმებდა და ჭირფახი სტუმარი — ჩვენი სპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ლეონიდ ილიას ძე ბრეტენესი.

— მარტინის სამწობოსან ცეცხლსა და ღუმელს ვეიგებოდი, რაკე ჭირფახი სტუმრის შევიწინე, — იგინებს სოციალისტური შრომის გმირი, მეფულადე ამირან ფანცულაია, — ღუმონიდ ილიას ძე ნელი ნაიჭით მაიღალდავდა. და იგინენი. ადგაიდან დადარჯ ვერ მოუხერხე გამიღმა, ხელი ჩამოშარავა, მერე კარგახანს მესაბურბედა, მთელი კოლექტივის საქმიანობაზე ჩამიბიგო საუბარი.

და განა მარტო მეფულადე ამირან ფანცულაიასთან ჭწინდა საუბარი? ღუმონიდ ილიას ძე ბრეტენემა ცეროსაში. პირველ ავტობიზინებულ მილსაღიწავი 1949-ის კოლექტივსა მოეწონა ნახლავი, გაეცნო მათ მომავალ ვეგმებს, სურვილებს, მისწრაფებებს...

ღუმონიდ ილიას ძე ბრეტენესი სტუმრობდა, მწარეველიამ რუსთაველი შრომელები ახალი შრომითი საქმეებისათვის აღადროვანა.

საქართველოს მრეწველობის ერთ-ერთი უდიდესი კერა რუსთავში 130.000-ზე მეტი კაცი ცხოვრობს, 40 ეტრენების აღმანიანი ერთი მჭურ, შრომისმოყვარე კოლექტივად არის შეფულებული.

ქალაქში ახლა ოცდარვა მსხვილი სამრეწველო საწარმოა. რუსთაველ შრომელობა მირადწარებულნი მიღები, ნაყინის, მეტალურგული კოსტი, კამოური ბოკე, აწეები და სხვა მაღალპროდუქციული პროდუქცია ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში და საწვავარების ორმოცე მტ ქვეყანაში იგზავნება.

მეტალურგული ქარხნის ზაზაზე აუნდა მძეავრი ცენენტის ქარხანა. ეს ქარხანა ნედლეულის ერთ-ერთი კომბინეტად ბრმედის წიდას იყენებს. სწორედ აქ დაწარმებული სპეციალური მარკის მაღალპროდუქციული ცენენტით შეიქმნა ენერჯის უნიკალური კაშხალი. სამაყით შეიძლება აღინიშნოს, რომ რუსთაველ მეცემენტ-

მთავარი რედაქტორი რეჟისორი მარტინი

სარედაქციო კოლეგია:

გულნარა ბახტაძე,	დინარა ნუნია
თინათინა ზოგოლაძე	(მხატვარი-რედაქტორი),
(პ.გ. შიგინა),	ლალა სულხანიძე,
სერაპე ამიძე-შანიანი,	ილიან ბახტაძე,
ბერბერე ლომინაძე,	უანა ჯაფარიძე.

საქ. სსრ. კ. მარტინის
საქ. სსრ. რეჟისორი
მარტინი

მოსკოვში მშრომლები მალე ახალ საჩუქარს მიიღებენ: მუყობრი მადგება ფუნქციონირებს, რომელიც ფილმების პარკის რაიონში შენდება. ჩამორბენი ფუნქციონირი მოთხილამურების მომსახურებას, ზაფხულოებით კი დამწვებულს სწრაფად გადაიყვანს მთიანე მისკოვის კეთილმოყობილ სანაპიროზე.

ლიმასიო წინაშე

მომე ბელორუსიაში ახლახან გამოსცა წიგნისადმი მიძღვნილი ლექსების ანთოლოგია.

კრებულში, რომლის სათაურია „ლექსები წიგნზე“, თავმოყრილია 52 სტეფანავსა კრიტიკის 288 პოეტის 2000-ზე მეტი ლექსი. წიგნისადმი მიძღვნილი ეს ლექსები საუბრეთა მანძილზე იქნებოდა.

სულ ბაღი

ნევის პროსპექტზე წარსულში ერთ-ერთი პატარა შენობაში მოთავსებული იყო საცინოები, რომლებიც თავი იყრიდნენ ცნობილი ლიტერატორები. საცინოდნის ხშირი სტუმარი იყო ა. ბუკინი.

შემორჩენილი ნახაზებისა და ჩანახატების მიხედვით, საცინოებს ცხელი წინადადება მალე აღადგინენ ჰუმიონის დროინდელ საცინოდნის ზუსტ სახეს რესტავრაციის შემდეგ შენობაში გაიხსნება ბუკინისტური მუზეუმი და „ლიტერატურა კავში“.

მავსვილი მამი

საბჭოთა ფოტო ამას წინათ შეივსო ახალი საცინოები ხომალდით. „ბარასი“—ასე ჰქვია საოცარი ხომალდი, რომლის დანიშნულებაც ვსაპირში მავსვილი კვიციანი და აღმამანების შვილი მკვლავი დახადებენ „ბარასი“ სასაუბროს აძლენ საათში 19 მილი სიჩქარე ვანიათაროს.

ხომალდი აღუჭურვია მალაზარისბოთანი თანამდროვე ყველა სახის მამიველი მარეკობლობით.

ჰაშილი ხელნაწერი

აღიგებების სავარაუდო ორას წელზე მეტ ხანს ინახავდა აღმსავსებით ცნობილი პოეტის ფაქულს ნაწარმოების „ღვიანას“ ხელნაწერი. ბუმიონ მთავრებმა აღიგებებმა თაობიდან თაობაზე გადმოცემს ეს ძვირფასი ხელნაწერი ამას წინათ საჩუქრად გადასცეს აზერბაიჯანის სა მეცნიერებათა აკადემიას.

პირაქული მარაგის ორი

მოსკოვში მალე დამთავრდება მრავალსართულიანი შენობის „ოლიმპია-80“-ის მშენებლობა.

შენობის მშობამკეთებელად მშენებლებმა ამას წინათ საქართველოდან მიიღეს მარაგის ორი ახალი პირაქი. ქართული მარაგის ორი მოსკოვში მშენებლებში დიდი მოწონება აქვს დამსახურებელი თავისი მალაზარისბოთანი დეკორატიული თვისებებით.

მისსამაბი — 80

ერევის ავტობრძინაში წარმტებით ათვისის სპორტული ელექტრობილი-ფურცლის გამოშვება.

ამ მიზნობრძელად კომპლექტაბელირებ მანქანის ძირითადი დანიშნულებათა, რომ მოსახერხებელი გაუქონოს მოსკოვის 1980 წლის ოლიმპიადის. მანქანა ადგილი სამართავს, საათში 60 კილომეტრ სიჩქარეს აწვითარებს, ძირითადი ელექტრონული ბატარეით იკვებება.

ჯიომპარაკი აკობის ოცხლის

მოსკოვის ზომაპარაკს, რომელიც ქალაქის ცენტრში მდებარეობს, მალე გაიშვება დღევანდელი სასაბურთალოსკოლოთი, იასკენის რაიონში.

ზომაპარაკის ახალი ტერიტორია 100 ჰექტარს დაეკავებს. ყველა კონტრენტის ფუნქციონირების წარმომადგენლებს ახალი ზომაპარაკი მათთვის საჭირო ბუნებრივი პირობებით ექნებათ შექმნილი.

მომამი პალერუსიაში

მისსკოში შეიქმნა სამედიცინო ცენტრი, სადაც გამოსცევიების დახმარებით სტერეოსკოპი უტეოლებს მითრებულ ინსტრუმენტებს, ურთიკლებს შესახებ სასაუბროებს, გადასამარტე ცოცხალ მყოფობებს.

სტერეოსკოპის ეს მეთოდი განსაკუთრებით პერსპექტიულია იმ ნივთიერებებისათვის, რომლებიც ძნელად უძლებენ ადრულულ წყალში გამოხატვას.

ბუკინის კონცხე მილონობით წლის წინათ წარმოიშვა „პოტიუბი“. რელიტორი ფიქვის ტყე, რომელიც ჩვენს პანტატრე ამამად უზიავთიკის ურეაღიტი ტყა. აღმამ აქენად წარმოიშვა ძველი ბუკინის სახელწოდება — „პოტიუბი“.

ბუკინის კონცხის ზღვის სანამარი ზოლი. შვიდი კილომეტრის მანძილზე, ოცდაცხ ათასი ფიქვის ხე. მათ შორის ბერტია ურეუტის გოლინი. ზოიფიტი „პატარაქი“ 450-500 წლისა.

აფილიტრებ ამ ურეწარს ფიქვარს და გაქვირებებს ვერ მალავ. ხახმოვადღებულ ხეებს ფიქვისეტი მძღვარად ჩახვლიდნათ სალ კლდეებს. ბუკინის ფიქვის აქვს მეორე გასაოცარი თვისება: მცენარეთა ურეაღიტიბა ვერ იტანს მარცხს, რომელიც ურეაღიტი ზღვის წყალში. შავიღვისბერტის ეს ურეაღიტი ბინადარი კი მსახე შეეუბა. ბუკინის წარმადობს წლებს მანძილზე სწარმოებს ნაყოფიერი მანტირული კლდეა ამ ურეწარსეტი კონცხის გახანარენად და გასამარტებულად.

საქართველო წარმადების მხარე. მათ შორის ყველაზე „მსცოდნე“ ლავილებს სახელწოდება წარმადობს, რომელიც 1912 წელს შეიქმნა. საბჭოთა ხელისუფლების წლებში, მას შენდება, რიც გაიშვებუნდა ვ. ი. დენისის ცნობილი დღევანდელი წარმადების შესახებ ლავილებს წარმადობის თანხანად გაქვირებდა, ახლა მას 20 ათასამდე ჰექტარი უქვირავს.

ლავილებს წარმადი ბოული კომპლექტური შექმნა. იგი მოიცავს საქართველოს ცენტრალური საბურთის ყველა ზონის ორ-შესახებულ მეტს. ერთივე ფართობზე მავით „მუნუწარეტი მოზაქა“ სხვაგან არსად არ გავხდება.

ლავილებს წარმადობს აღრიცხვება ათასზე მეტი სახეობის მცენარე. მათ შორის საბაბო ადგილი უჭირავს მასსამედიცინო პერობების რელიტრებებს, კვავების დენდროლოგიის წარმომადგენლებს, კოლიბისა და ათასობის ფლორის ისეთ ძვირფასი ელემენტებს, როგორცაა სამურწარე წიკი, კილობური ჰუკური, პასტულის სურღო, დაილი ბუკი და სხე.

წარმადობს ბინადრების ჭიჭი, არჩი, შველი, იბისი, დაჯივი, კვირია, წივი, გარეული ღორი, შველი, კვირია, ჭიჭი და სხვა ძვირფასი ცხოველები. ადამიანების, რომ წიჭებენ სხვაგან ერთივე სახით გვხვდება, აქვე კი ცოცხლებს სხობა ბინადრებინ. წარმადობს მოიპოვებულა ჭიჭის რეკებმა მსოფლიო რეკამების ტიტულად დამახინარა 1971 წლის ბუნდაუნების სავთბოროსილი გამოფენაზე, მას მნახებელი ადამიანებში მოყვება.

ჩამდენივე წლის წინათ წარმადი დაწილდოდა „საბაბო წინის“ ორდენით. ლავილებს წარმადი, როგორც ბუნების დაცვის ურეაღიტიობიტი, შენუბა ირეწვის ბუნების ძველია საზოგადო საშიში.

წარმადის კოლექტივი თავისი საშენიერი საქმიანობით მჭიდრო კავშირს იტანს ხეხობილავიკის, ურეაღიტი, ბუნდაბრის, იტეხლავიკის, ვერანის დენარატორები რესპუბლიკის, აგრეფი ჩვენი კვირის სხვადასხვა დანიშნულებების კოლექტივებთან. აქ მჩრად ჩამოიან სტუმრები. საქართველოს და მომე რესპუბლიკებს ურეაღიტი სხვადასხვადასხვა ზოლოგოფირი ფაქულდების სტუდენტულად დაწილდების წარმადობს ურეაღიტილად გადიან წარმადი პოპულაციას...

ყვე ამბების რაიონის მარწარა. ბუნების წარმადის წყვევა, ადამიანებულ დარწარება რელიტრების მრავალფეროვნებით, ტუის გონა მრავალსახეობით. ურეწვის ხის ტყეები მსოფლიო მნიშვნელობისა. მხეკვეწებში ურეწვისი ერთიული ძიკრება შექმნილია, აქ კი ეს საშენი ურეწვარე მრავლებს, გვხვებენ ურეწვისი ურეწვარე რესპუბლიკის, რომელთა ახალი თვისებები საუფრეს აღმებრძელ, კორობის საბურთი სხვაგანაც ვი 700-800 წელსა. ბუნების ხეობაში გაქვირებულად კავსიერი ტიტუკე კნე არუბი. წარმადობის და მათი გამარტებების თავისებურებათა შესწავლა.

გაგრის მალაზარად სოფელ ლომაკის გაქვირებულად სოფელი ჭიჭის მუხის კორომები, ხოლო ჩრდლო აღმსავსებითი მუხისების ძვირფასი ტყის მასივი, სადაც გვხვებენ ნერგობა ზღვის მდამობრების მცენარეთა დამახინარებელი ჭიჭის ხეგარწავა და ხისტრის მინა.

ვაშლიწარის წარმადობს, რომელიც ვაშლიწარის რაიონშია, ადგილიც კვიცის ხისა და ღვიის არიბული ტყე. აქვეა მალაზარის სანამი-თაობის წლის კორომები, რომლებიც საყრდენი იტენენ საქართველოს შრომატე ხეობებით, ფლადიტიბით და კლდეებით დასტურად ბოული რელიტრების ზვიად სილამაზეს. აქვე ხარის ვერტებს საქართველოსთვის სრულად ახალი სახეობა „თორწარეა“. საბურთად, წარმადის მწი სახეობის მცენარეულად 41 კვადრატის ენდებია, ბოლო საქართველოსა და ენდებური ჭიჭი.

მცენარეთა და ცხოველთა საყრდენის მრავალფეროვნებით, ტერიტორიის თავისებურებით წარმადობა მორწმობის, რწის, აგრეფი ხა-

საქართველო

კურამოს, ადგილისა და სხვა ნაერ-
ძებელი.

ჩვენს ქვეყანაში ერთ-ერთი უძვე-
ლესია აგრეთვე აქამდის ნაერძალი,
რომელიც უნდათფინის პირობა მდუ-
ბარების და 5 ათასი ჰექტარი ფერ-
ავს ეს ნაერძალი შეიქმნა ჩველიერ-
ური ჩაშების — იმერული მუხის,
დასთების მუხის, ძღველის გადამარ-
ჩანდა.

ჩვენს ნაერძალში, ადგილობრ-
და და მიწერილ მერენებში ფარ-
თოდ არის ადგილი კოლხური ხომო-
ბი. ეს ურშეიათესი სილამის გარე-
ული ფორმები ძველი ფაისიდან
(ფილი) გარეცხილ სხვა ქვეყნებში
და ახლა მას შეიძინა სახელწოდებ-
ი ინტომატ მუხის მსოფლიოში.

შარშინ ერთდროულად შეიქმნა
ოთხი ახალი ნაერძალი: უახტების,
ლატვის, გუბისიანი და სურფისა.

უახტების ნაერძალს ვადაცა და
დარაიის მუხის, სადაც მოქცეულ მთის
შეიჯე ზინაურ თურვი, ფერდობები
დაშლარალი, კარფოვანი კლდეები,
რომლებიც შევიდნენ ამათად დასუ-
რებენ თეთრად მოქობათე მუხინა-
რება.

ეს მალაშობიანი ნაერძალი ჩამოე-
ლიბდა აქაური ზილიანი ფურისა და
ფლორის ურიალური წარმომადგენ-
ლების დატვისა და გამარჯვების, გა-
ორფოვული ლინდობების შენარჩუნ-
ების, სამეცნიერო-კულტური სამუ-
შაობის ფართოდ წარმატების მი-
ზონი. მიუვადი მთებში, მუხიანი თოვ-
ლის და ალპური მდლობების მზარე-
ლი ბინადრობის გარეულ ნადირ-ფრინ-
ველია ურშეიათესი სახეობები: კე-
კისური კახვი, არჩვი, კვარა, დამ-
ვი, მთის ინდოური, კავკასიური რი-
ჭო, კავკასი და სხვა აქ ხარობს იხე-
თად მუხები, რომელთა მსგავსს
სხვაგან ვერხად ვერ შეხვდებით.

ლატვის ნაერძალი კავკასიონის
მთების სამხრეთ კალთებზე, ცხინვალ-
ის რაიონში მდებარეობს. პატარა
ლატვის თვალწარმტაც ხეობაში მის-
თვის მ ათასი ჰექტარი ფართობი
გამოყოფილი. ნაერძალის დანიშნუ-
ლებდა კავკასიური რიხის, არჩვის,
შევის, დავის, მგლის, გარეული
ღორის, ხობის, შურისა და სხვა
ქვირების ნადირ-ფრინველია გამ-
არჯვდება.

სომხების რაიონის გუშისონის სა-
ბუნძოვო ნაერძალის მინია კლდე-
ხეობის ტიპის ფურისა და ფლორის
დატვის, რომელთა წარმომადგენლები
გადაშვების პირას არიან მისულნი
ინჰამინის რაიონის სურფის სახელ-
მწიფო ნაერძალის მუხის დაბალიერ-
თი კოლხური რიხის მესამეული ხა-

ნის ზოგიერთი ინტელიტების დატვა და
გამარჯვდება.

შავი ზღვის სანაპიროს გაწვირე,
ფლოი-ოპანიონის რაიონში დაიწყო
რისპოვლენაში პირადი ზღვის ნა-
ერძალის შექმნა. მას დათმო 70 ათა-
სი ჰექტარი ფართობი. ნაერძალი და-
ვისებური ნაერძალი ვაკეობით იქ-
ნდა. ამისთან ნაერძალის თვენი-
სათვის მისი უმთავრესი დანიშნუ-
ლებდა „წითლი წიწვი“ შეტანადა
აღსანიშნური თარის დატვა და
მომცხები.

თავისებური ნაერძალი საქართვე-
ლის ზოგიერთი მინარე და ტბა.
მათ შორის პალიასის ტბა, სა-
დაც უხვად ბინადრობს თევზის
ძვირფასი სახეობები.

ბოლო წლებში ირგერი ვაიზარად
კინტარის ნაერძალის ფართობი.
კინტარის ხეობას ირ ნაერძალი
ურეს ამავე სახეობების მინარე-
ზე. ასეთი სახეობები გარეულ ხეობ
ურხადა ნაერძალში სამეცნიერო-
კულტურა და სამეურნეო საქმიანი-
ების ნირამდობად წარმატების. ახლა
ნაერძალს სამინდადობო მურერი-
ბად შეურთდა და აქ შეიქმნა მუ-
შაობის ნირამდობა პირადი. ზე-
დაგრძობ ვადაშენებლობა მისი
კაცვე უფრო ვადაშენება. ნაერძა-
ლი დასაყვება 15 ათას ჰექტარს.
კინტარის სახეობების ნაერძალის
მზარეა კოლხების ტიპის ფლორისა
და მასში ვადაშენება იმდენობით
და რელიქტური ჩაშების, მათ შორ-
ის მრედელებს არვის, პირადი
მუხისა და რელიქტდრონი ურერი-
ნის შექრის დატვა და ვადაშენება,
რომელიც უკანას აქ მზარეში არის
მნიშობრივნი.

რელიქტური პინტის მუხა მზარ-
დება აგრეთვე ჩინატურის რაიონ-
ში: ამ ურიალური ჩაშის ადგილში
ვადაშენების მზინთ ვადაშენებ-
ნისებელია აქ შეიქმნას პინტის მუ-
ხის ნაერძალი, სადაც პინტის მუ-
ხის გარდა, ხარობენ ისეთი ძვირფასი
მცენარეთა ჩაშები, როგორცაა
წაფლა, შხა, ურთხელი, რაოდენ-
დრონი ურერი, პინტური როდენ-
დრონი. ეს ურიასაქნელი ვადაშენე-
ბის პირას არის მისული და კეს-
ტუბლები „წითლი წიწვი“ აქ
შეხობილი.

სქამოხევის მისამართებელი მუ-
შაობა ამბეგის რაიონში მათა-ურშე-
თის სახელმწიფო ნაერძალის შემა-
ქმნედა. აქ ბინადრობს ქაქარა და
ნამიარა. რომლებიც „წითლი წიწვი-
ში“ არიან შეტანდნი. ფლორის

(დასასრული იხ. მე-16 გვ.)

ხანდაზმებულნი და შაჰოქაიდებს

მეცნიერული
მომზადების

ჩამდენ ხანს შეუძლია ადამიანს შემოქმედება, ვიდრე მან არ
უნება? რა ასაკობრივ საზღვარს აღწევს მისი ტენის აქტიურობა?
გერონტოლოგიის სხვადასხვაგვარად ავსებენ ადამიანის შესაძლებლობას.
მათი აზრით 45-59 წელს საშუალო ასაკი, 60-74 წელს ხანდაზმულობა და
არა მოხუცებულობა, მოხუცებულობა 75 წლის ასაკიდან იწყება. 90 წლის
ზევით ვა დნას მოხუცებულობა.

დადგინდა, რომ ტენიში ნივთიერებათა ცვლით გამოწვეული ასაკობრივი
ცვლილებები იწვევს გონებრივი შესაძლებლობის თანდათანობით დაქვეითებას.
ურსად აღსაქმელი იმობიტის მზარე მესხიერება არსებობს ისე ჩანს, როდესაც
და, ლოკური მესხიერება კი — აცლიებით მებდა, ლოკურები უფრო მე-
ტად — ასოკურები. ასევე ჯეილებდა მესხიერების ურიარი.

როგორც უკვე აღვნიშნავთ, ბუნებამ აქც სურბითი მოკვებადა. 90-100 წლის
ბერს ღრმად მოხუც მესხიერება რიგამისში ძირითადი სისტემა, საერთოდ, ავე-
სეთობითა კი ინტერალურ ნერვული სისტემის საკმად მაღალი უფროსწილი-
ლური აქტიურობა შეინარჩუნა. ცენტრალური ნერვული სისტემა, საერთოდ, ავე-
სეთობის ნაერძალიერ დაქვეითება; ვადაშენული ველებს ვადაშენების, რაც
ძილებ მიღწეობა ტენის პერქის ცალკეული ველებს ვადაშენების, რაც
ღრმად მოხუცის საშუალებას აძლევს არა მარტო ირობობს, არამედ ვადაშენ-
ვის არაქვეილებელი შემოქმედება შესაძლებლობა. მოხუც მესხიერება,
დაღმას ურიაჩენებდა სტრეკური მზარეს ხოლი. ბოლო მაღალი ინტელექტუ-
ალური ადამიანის ეს თვისება უფორებადა კლდე.

კლდე ერთი მნიშვნელოვანი გარემოება. ვინც მთელი ცხოვრება დაშაბულ
შემოქმედებით შრომობს ვადაშენ, ამ ტენს არა თუ მოწიფულობის — სპირ-
მის ასაკში, არე 41-დან 71-წლამდე ინარჩუნებს, არამედ ვადაშენები ხანდა-
რეცობებადა.

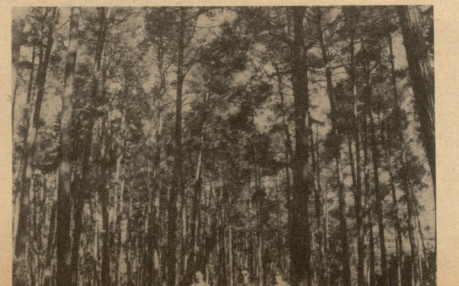
ჩვენმა ფილოლოგიურმა ამას წინათ ერთი სანტიტემა გამოკვლევა ჩაატარ-
ეს. ვადაშენებს 70 წელს მიღწეული და უხსენი 200 გამოჩენილი მზარეობის
და მონაწილის ბიოგრაფია გარეცხილი პირობითობის დატვით მათი ბიოგრა-
ფია ითვ ჩვეულებდას. პირველ ჩვეულ მაიკეთენს ის მზარეობის, ვისაც
შემოქმედებით აქტიურობა აღივლიდა ასაკში (25-30 წელი) კვირებადა და ასე-
ვე მალე (40-50 წელი) დაქვეითება (ვადაშენება, წ. კავსი, ი. იორბანანი);
მეორე ჩვეული შევიდნენ მზარეობა, რომელთაც ნიჭი ადრე ვადაშენებდა
(25-30 წელი) და მაღალი შემოქმედებითი აქტიურობა მდებარეობდა
და შეინარჩუნეს (ვადაშენება; ე. მონე, ე. გუდინი); მესამე ჩვეული მოხუცდნენ
ისინი, ნიჭი რამ გვიან ვადაშენებდა (40 წლის შემდეგ) და სწრაფად ვა-
დაშენა (ვადაშენება, ე. დედა, ი. როდენი); მეოთხე ჩვეული შევიდნენ ის შემ-
ოქმედნი, ვინც შემოქმედებითი აქტიურობა ვიან (40 წლიდან) ვადაშენა და
ღრმად მოხუცებულობამდე შეინარჩუნა (ვადაშენება, ტიკაინი, ე. კორი). ვინ-
ღაღე მრავალიცხოვანი პირები (38%) და მეოთხე ჩვეული (30%), ამ
მიკვება მეორე ჩვეული (20%) და მესამე ჩვეული (12%). როგორც ვხედავთ,
მოხუცებულობის ვადაშენი მზარეობა რიცხვი საკმაოდ დიდია.

სამუთა კავშირში ცხოვრობდა ადამიანის პატრიარქი, 167 წლის ში-
რიალი მუსლიმელი (1973 წელს ვადაშენდა). თვის ასაკთან შედარებით იგი
საკმაოდ მხნედ გამოიყურებოდა, შრომობდა კლდე, სხვადა და ასეთივე
და ხეხილს... უხუცესია-უხუცესი სსსიამონი მისაშენებ ვადაშენი. რა იყო
შირიალის სიცოცხლის ხანგრძლივობის საიდუმლო? ეს დღესაც ნათელია —
ადამიანს უნდა ირობობს, — ამბობდა იგი.

დიდი ხანი არ არის, რაც ვადაშენდა კომპოზიტორი და ღირსიერი
იგორ სტრავინსკი 88 წლის მოხუცე მუსიკოსი მიდამ ქვეშობიარად ირიგინა-
ლური გამომსახველობით გზას ეტყება.

მოეტ ბერენე 77 წლამდე შრომობდა, ლევ ტოლსტოი 82-მდე, ვიქტორ
ჰიკოვი—80-მდე, აკადემიკოსი პავლოვი — 87-მდე, მიკობილოგი ვადაშენ-
90 წლამდე, დიოგენი, დემოკრატე, ტიკაინი, მიქელანჯელო 80 წელს
ვადაშენებულნი არ სწევდნენ შემოქმედებით აქტიურობას, 94 წლის ბერ-
ნარე მთე წერდა.

ქვეშობიარად ვადაშენდა რელია ადამიანის ტენის შესაძლებლობა!
ამ შესაძლებლობა სასაქეოლო გამოყენება რამ შევეცდომი, ავიღოდე
შევისწავლილი ირობიკად ენას, თავიდან ბოლომდე დავამსახოვებდი
დიდ სამუთაო ინცილოპედიას, ვადაშენილი უმჯალისი სასწავლებლის ათო-
ბითი ტურსს.

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის

საქართველო

საბჭოთა

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სახალხო მხატვართა სკეპტრის მამასული

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სახალხო მხატვართა სკეპტრის მამასული

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სახალხო მხატვართა სკეპტრის მამასული

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სახალხო მხატვართა სკეპტრის მამასული

ვახუშტი ბატონიშვილის მიხედვით, კახთა მეფე ალექსანდრის ომობა უდიდესი დავითი. გიორგი, ერეკლე და კონსტანტინე ჩვენი მამაცნადად ამოვიკვლით საქართველოს ბატონიშვილებს. ერეკლე ოსმალეთში გადაიყვანა, ხოლო დანი კონსტანტინე ოსმალთა მხარე გაუგზავნეს მშვილად. სტეფანე ბატონი კარგ განაგრძობდა ქართველ ბატონიშვილებს გათავისება და გადაჯერებდა ოსმალთა განსვენებებით ერეკლესაგან, იგი სამშობლოში დაბრუნდება, მაგრამ ვაი ვაი და ბრუნდება სისხლის დასადევრებად დაბრუნდება, კენის დალი შეისერის შუღლის და ქველადილი რიგობა პირდაპირ დამიკვირდება ადვილს საქართველოს ისტორიის ფურცლებზე. კახეთში დავით და გიორგი ბატონიშვილები დაიბრუნდნენ. ესე დავით იყო მამა, დალი, მინასან და სძულდობდნენ კახეთს, არამედ გიორგი იყო შვენიერ-კახეთიანი, უფთა, შვილი და ტბილი მეთაობისა... — ვაჟუნებს ვახუშტი (გიორგის იმერების ბერი ეგნატიაშვილი).

ქართული ხალხური ზღაპრებისა არ იყო, აქვე ერეკლეს უძირის-პირდება ირა მამა; უფროსის მისა-მართო ერთი კვირად სიტყვა ვერ გაუმტობდათ ჩვენივე ისტორიის-სახეს, ხოლო უფროსის უკუგებობაზე ამაღნენ და აღდებენ, ქვეშევრდომებს დავითი სძულდა და გიორგი უყვარდათ. ის იქნა უნდა, დავითი იყო იქნა და გიორგის ანგელოზის დაფიქრებდნენ. კახეთის მეფესაც ჩანს. უფროსის ვაჟი უფრო ღვაწილი და ყველა აღი-წიხის სარჩააღდგოდა, გიორგის აწავიდა და თავის მემკვიდრედ აღიბა, შვილებს ხედილობდნენ მამის ხეშიაღს, გარდაცვლია ღებებდა შვითი და ხელსაყრელი მომეტებს დადგომის დახმარა, რათა აუთქობდნენ.

რუსულ საპირველი საბუთებში შემონახული ინფორმაცია აფხეზის დავითი წყაროების მიხედვით დავით და გიორგი ბატონიშვილებს შორის 1604 წლის დაღმბეს, საქართველოდ გაბრუნდა რუს დიდებმა მოსკოვში ჩაიყვანეს მეფის დროს — ბერძენი ბერი, სახელად კირილი — „ისობლივა პრიაკოშა“ მისთვის გამოუთხოვა საქართველოს ამბები და ჩაუწერია ოცდუ.

ერთი დიდებული დავითება შვიოს. დავითი უფროსი, შენი მამა, მოკლეს გიორგის და უფროსად; გიორგი ბატონიშვილებს იგივე ბატონიშვილებს გიორგი გარნიდა ხოვალს. დავითი თავისი მამით გაქცეულ მამა დედად, დედა, მაგრამ სისხლის ღრამზე არ მოსულა საქმე შუამავალით. მოიხებენ მებენ მორიდდნენ და გაჯერდნენ დავითს, ერეკლესთან არაერთს დაუფრებდნენ. დავითმა უფროსი უფროსის მამას დაუფრებდა მამული და თვითონ სამეფო ტახტზე დაჯდა. დიდებულებმა იხევე სიხედეს შვითის ჩამოღებად. ისინი ეხადნენ გიორგი ბატონიშვილებს და ახალი მეფის დაბნობის გეგმებს გაუზარეს. დაუბრუნდნენ, თუ მათს არ დაგვიტოვებენ, შენე ვაქსურადღობით. გიორგი ვარდადა, ვაჟის ვაგება არ ძალბოძო. ამასთანავე ალექსანდრე გამეფდებულა, დავითი მისა მამას, უფლებებზე წავარდა და მორიდდნენ ისინო. უნდობის ბრალე მიმადღეს, ცდილობდა მამას ტახტე წაეგრიოთ. მაგრამ აფხარკანდელმა დიდებულებმა გაიცხადეს დავითი და უფროსი: „ჩიტი მკურნე უფროსი, თუ დაუბრუნდნენ იქნება, მაგრამ დაუბრუნეს რომ გულზე, მერცხოდ არას ჩავივარდება გულზე. აღმართა ვაჟის ხელსაღმართი და შენ ეს არ უნდა, როგორც დაუბრუნდნენ და ხელდას უნდა“. ამ სიტყვებმა შეგუდობიანი დავითი, თავი ახლა მინახებდა და მამას შეურთავდა სამეფო დროს, ვაჯივრინი, ხალხი და სარტულად გამოიზარდა. ალექსანდრე მისდა, რომ უნდა ხელის არ დაეარდა, თუ მოხდა და უნაოო ტახტი მემკვიდრეს და თავი ასე იწინებდა: „თუ ცოცხალი დავარე, მეფობას უფალი დაბრუნდება“.

გიორგი ბატონიშვილმა ქართლს შეუფარდა თავი, მაგრამ დავითმა ქართლის მეფის დამხარებები შეასურა თავისი მამა, შებრუნდა და საქართველოში ჩავიდა. ახლა აღაჩნდა უწილად მისი. მოხუცი ალექსანდრე აფხარკანდის მონასტერში იმყოფებოდა. ჩოდესუბა მისი ჩამოსვლად ჩუქნებდნენ. მათთან მამასავარდა სცადეს (დავითი არავის ერისთავთან ჩამოსვლა იყო წარუძლი). მას იმდენს განუცხადეს: მეტიხა ჩუქნებ და ვაჟს თანე და სახელმწიფო საქმეები აღარ შეუტოვებო.

და იმდელ. დავითი ადრე ხალხს უყვება ანგაზობს და ადრე ღმერთს. ეკლესიას სისხლის დაღმბეს შეაძინა შეინახებულნი ალექსანდრე-სამონი რაჭმულა, წყლდობიანი ადვილს მიუტარა, ეკლესიასთან შეერთდა ხალხის თაღუნებ ქულ და წაუხე დახებულა და სამწიფო წვეული შეაქნეს თავისი უფროსი ვაჟი.

სწორედ მამის წვეული ხსნის კირილე ბერი დავითის უცაარ სეკულდის. ჯერ კბილის დავითს შეურუხებია მეფე, მერე ვახიებულა. მე-შვიდე და მე-მეთექვსმეტი აგახობა(?) და შვიდენული გადმოუცვიდა, ეს 1602 წლის 21 ოქტომბერს მოხდა. რამ მოკლა დავით მეფე, ეს წინუღობა იყო ახელი, ერთი კვირანი რომ მოურთა ბოლო ჯერ ისე ახალ-გაზრდა იცხქ?

თანამედროვე მეცნიერები ანალოგიურ შემთხვევებში კონსულტაციისთვის მედიკოსებს მიმართავენ ხოლმე. ზოგიერთი წყარო ამბობს იფიზიოლოგიის იმდეთა და ღვთაებრივ სპეციალისტთა ერთი იმდელ ამოხსნის საუბრეთა კბილ ამოხსნელ საიდუმლოებებს ასე გაგებოდა, ანა კომენტებს თხოულობდა, რომელიც გადმოცემას მისი მამის — ბიზანტიელი ეკლესიის ალექსი კონსტანტინის ცხოვრებას, დავთრებლობა არის მოთხოვნილი ცენტრის ავადმყოფობის ისტორია და ტუანახუნელი დიდები. რა საუბრებს შემდგომ წარუცხადეს კონსულტაცი, აღწერეს კბილმომბების საუბრებზე, დასვა დაინგნო, სახელდობრ — მორიკლის ინფარქტი.

ქართველ მეფესაც დავითიანებულ დაინგნო ერთი რუსად. ირანისებულ ისტორიკოსმა უ. აღენმა (სხვათა შორის, მას კლასეს ცოტეფის „ქართული ხალხის ისტორია“, ვაქციუტელი ლონღონი, 1832 წელს) კირილე ბერის მიერ იროდელ სიტყვით მომცემელი კლინტიკა სურათი დავითის სახელადლო წყლდობიანი წყრლობიანი გაყინა პირად. მ. ლუნდის და ახეთი ნახესი მათი: „სწინდებმა, რომელსაც თქვენ აღწერეთ, ძალიერ წავაგეს გარკვენი განგინეს, წარმოქმნილს მათს ღრუს დაიბანეს შვიდეად. გადაჭრა მამე მეფის თვის მამის საფრთხელობა, რომ მამის წყლდობიანობით შეიქნა წინააღდგომის უნარი“.

... ასე მოლოდინდელ დასრულდა სამწიფო ბატონის დავითობა. მისი სიყვალდობიანად აფხარკანდრე ბატონა მონასტრად და გიორგი ბატონიშვილად საქართველოდ გამოიყვანა.

დავითის შვითობანი მეფობა თურქ პრეტული იყო მომავალი სიხლების წყრებება.

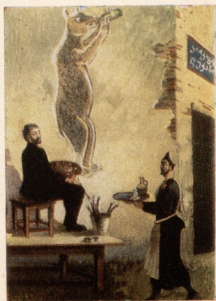
კახეთის ცაზე შავი ღრულები გაიჭინდნენ თახ.

თამაზ ნატროშვილი

სეპეჩიან მეისეშვილი

- ნასაკირალის ბრძოლა.
- შოთა რუსთაველი.
- სეაზეთი.
- ფიროსმანი.
- მაუკლის კრეფა.

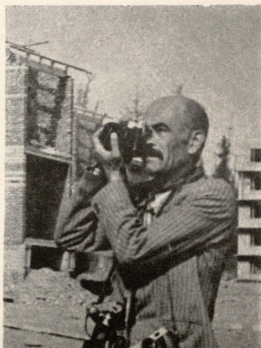
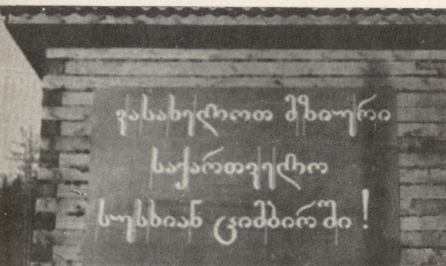

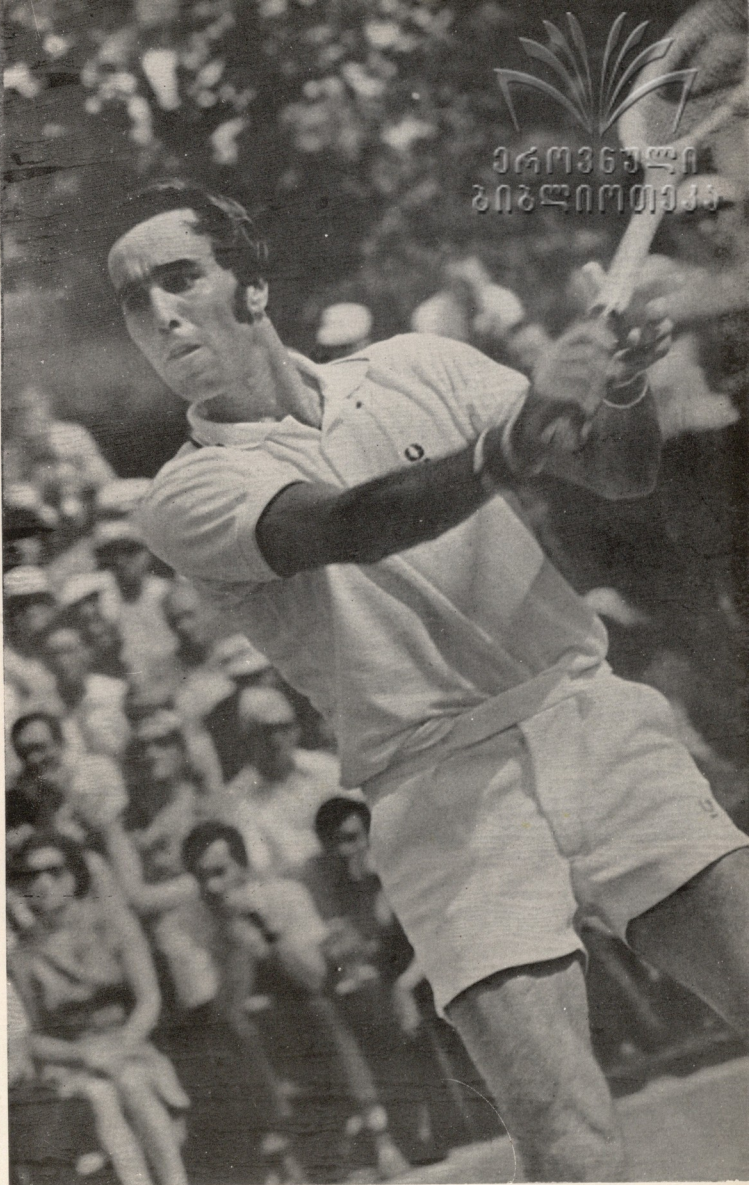
ქართული
ზინა-რიტმი

ქართველები ბამ-ზე

- მშენებლობის ერთი კუბი.
- დელეგაციის ხელმძღვანელი და დაუშვილი (პარტნიდან მეორე) ესაუბრება მშენებლებს.
- მშენებელია ლოზუნგი.
- ხაჩაოზე.
- სამახსოვრო ფოტოსურათი
- ეველათერი უნდა აღიბეღოს ფოტოფირზე.
- ნ. დვალშვილი და მისი გარდამი ირმა.

დავით დაუშვილის ფოტო

ალექსანდრე მეთრეველი:

— აი. რა მძიმე და მომკაცველია გამარჯვების მიღწევა!

საქართველო
ბიზლიროთეხე

თბილისის ზღვაზე.

თბილისის ბრწყინვალე ფოტო.

ქვემოთაშენი

ფრიდბის I როდესაც პრესის ტახტზე ავიდა, მიიღობდა ამ მოვლენის აღნიშვნა და გადაწყვიტა, შეეძინა ხელოვნების ისეთი შედეგები, რომლის მსგავსი მსოფლიოში არ იქნებოდა. ამ მიზნით მან კინემატოგრაფი მთელი დანილი მობატარი და ზერიომოდარო ვიტორი ემპლოვა. რომელსაც დაავალა ბერლინის ციხე-სიმაგრეში შარლოტენბერგში ქარვის გაღრევა ავიღო. ამ გაღრევის პირველი ცდის შემდეგობა 1707 წ. დათავრდა. შეეცაოთ გადასცეს ორ სხვა ისტატიკის ერნსტ შპეტს და გოტფრედ ტროესს. გაღრევის ნაყოფი შემდეგ დაიწყოებოდა ბერლინში შეეძინა მჭირე კამერე, რომლის ყველაზე (70 ცე ფართობი) ქარვის თხელი ფენით იქნებოდა დასაბრუნო.

1716 წელს ქარვის თხელი პეტრე I უნახავს და ძალზე მოსწონებდა. პრესის მუცემ თავის მომავალ მოკეობებზე სასტიკად გადასცა ქარვის თხელი. პეტრე I არ დასწრებოდა პრესის მუცის გაღრევა — მან სანაყოფი 55 გოლიათი ქარვისკეთი გავაგზავნა სასტიკად.

ქარვის თხელი დამზალს და პეტერბურგში ჩატარებს. 1755 წელს დედფრანც ელისაბედი ბრძანდა, ქარვის თხელი გადაეცინათ მისი ჩაიხელციოთ — ცარსკოე სელოში, სადაც ქარვის თხელი ბუნებრივ გადაადგილს, შეეცაოდა პირველი სახე: ექლთოა ქარვის ფენა ოთხებრე გაიხარდა, ბარაკოს სტილის ელემენტებს რაკოვის სტილის ელემენტები აემატა.

...როდესაც ფაშისტიკები გერმანიის ქარვებმა დენერბარდს ახლო მდებარე ქარვები პრეზინი აიღეს. აღმოსავლეთი პრესის ხელეცერტის ერის კობი იფიცოკალური თხელი მიმართა დოქტორი. მა აღწერა რომდმ, რათა მისთვის, როგორც კინემატოგრაფის ხელოვნების მუცემუის დირექტორისთვის, ნება დაერთობო შეეძინა და დაეცა ქარვის თხელი.

ეს არყო ისე ადვილი აღმოჩნდა. ხელოვნების ყველა მთავრეული ექმნაბირე ბრუნებების ახლა მიტანეს თანამართლო ხელში იური. გარდა ამისა, როგორბერგის განკარგულებას იური ესესტალი სპეციალური ბატალიონი, რომლის შემადგენლობაში შედიოდნენ ისტორიკოსები და ხელოვნებისმოცოდებელი. ბატალიონის მეთაური იური ვინმე დონი კონსტანტი, პროფესიული ხელოვნების ისტორიკოსი, მოწოდებობა — ქურდი და მძარცველი.

კობმა მზარი დაიკითხა როდეს იდებს. კინემატოგრაფი ჩატარდა სპეციალური პრეკონფერენცია, გაზეთებმა ატებეს განკავში — საბარძოლო მოქმედებებმა ზონანში შეიძლება დაიღობოს ქარვის თხელით, გამოითქვა მისაზრება, როგორც გადგერჩინა ხელოვნების ეს შედეგები.

ქ. ბუგეინის სპეციალურად გაგზავნეს დოქტორი აღწერა როდეს, ქარვის თხელი დამზალს და კინემატოგრაფის ციხე-სიმაგრეში წაღეს.

როდეს განამარტებენ ცნობილია, რომ ქარვის თხელი ხანგრძლივით თხელი მტერი სივრცისა და ორი მტერი სივრცის 22 ყუთით.

კინემატოგრაფის ციხე-სიმაგრეში მოაწყოეს გამოფენა, სადაც მოიწვიეს ერის კობი.

მრავალი წლის შემდეგ, პოლინების ციხეში ყუფილისა, კობი იგინებდა: „როგორც დღეს, ისე მასთვის, როდესაც დოქტორმა რომდმ მიმოქცა ქარვის თხელის სასტიკო განსწავლე, რე აღმოჩნდნენ იბატი ზოდატეულ სასტიკობით. თხელის ყველაზე რადიკალად მკრამულ დაფარული იური ქროლი ქარვით“.

1944 წლის შემოდგომაზე ქარვის თხელი გერკოდე კობის ჩრბილენციოში იური, როგორბერგმა ბატონის სობოვი, მისთვის მიეცა ქარვის თხელი, მაგრამ უარი მიიღო.

კინემატოგრაფის ციხე-სიმაგრეში შემდეგ ქარვის თხელი შეეცინა და მიწისქვეშა სანაყოფი გადაიტანეს.

სამუთოა ქარვები კინემატოგრაფს უახლოვდებო-

ნენ. კობმა თხოვნიტი მიმართა ბერლინს — გამოეგზავნათ რეზერვებული ქალკეში შეგროვილი ხელოვნების შედეგები, დოკუმენტები და ქარისფერების განახლად. პოლიტიკითან გაიგზავნა მიმღერის ობერპრეტურმანფიდერური გერო რინგელი ათი ესესტალი (როგორც შემდეგ გამოჩინდა, რინგელი დესევიზიში ყოფილა და არა მდვილი ვეკრი). მათ შესახებმოდელ კობმა გამოვიკინესბერგის ობერპრეტორისტიკი პერტე ვილი და შეუდა ქარისფერების ცეკავაიკოს.

დადასტურებულა, რომ სხვა ვერცხეული-მასთან ერთად ვეკერებულე იური 800 ხაბი, — პოპარტე და მრეცხეული, სარკოვის, კევის ყველა-სივრცისა და პეტუცხეული. სწორად და წყდება ქარვის თხელის ცეკალი.

სამუთოა ქარვები მიერ კინემატოგრაფის აღების შემდეგ ქალკეში ჩაიღდა მისყოფიად გაგზავნილი სპეციალური კობისა, რომელსაც ვეკუბული ხელოვნების ნიმუშმა ძებნა. კობისათვის ვეკუბული ნელი მართსიური პირადდ იცნობდა აღწერდა როდეს. მან შეკინეს წინადადება მისაც, კონსულტანტად ემეშაოა სამუთოა კონფერენციაში (უნდა ჩაებრებინათ ყველა იმ ძვირფასეულობის აღწერა, რაც შემორჩენილი იური კინემატოგრაფის ნანგრეებში). რომდმ კობისათვის გასცა მიმღერობის მიერ გაბარეული ხელოვნების ნიმუშის მჭირე ნაწილი. ქარვის თხელზე მან არაფერი უქმნა.

კობისთი წყებრებმა არ იცოდნენ, რომ ქარვის თხელი პრეზინიდან კინემატოგრაფი იური გაგზავნილი. დოქტორი როდეს არ სურდა გამეცინა მისი ამბისი, რომლის ერთ-ერთი მიზანიყო ფთიონი იური, საუბრის დროს როდეს თქვა, რომ ძვირფასეულობის ერთ-ერთი ბუნერი მოთავსებულა ყველი ქალკეის აბაზოშილი შენებების კეკეში.

აფერი მოკყარა, — განაცხადა მან, — რომ იქ უნდა იყოს მსოფლიო მნიშვნელობის შედეგები, მაგრამ სახელობობ რა, არ ვიცი“.

შემდეგში ქალკეის ტერატირებზე გადარჩენილი შენებებმა აფეიქადა. იმეცე უცალოდ კებრა, რომ რედილენი, მათ ბრძინა იბიგეს როდეს, რომ რედილენი და მისი მეუღლე ტეიტი და ილენენ. ცნობის ხელს აწერდა ექიმო პაულ ერ-ნი. შედეგში გამოირკვა, რომ ასეთი ქეირი კინემატოგრაფი არ ყოფილა.

არსებობს ვერსია, რომ როდეს და მისი მეუღლე მიწოდეს „ვეკუბოლის“ დოკუმენტებმა, რომლებიც ქალკეში ფაშისტიკად ბატონეს (კინემატოგრაფი „ვეკუბოლითა“ ხელმძღვანელი იური ობერპრეტურმანფიდერური რინგელი, რომელიც კინემატოგრაფი ჩაიღდა მიმღერის სპეციალური დავლები — ხელოვნების ნიმუშებისა და სხვა ძვირფასეულობის ვეკუბოლისთვის).

ცნობილი არ არის, თუ რა მნიშვნელობანი როდეს თამაზობდა დოქტორი როდეს. შესაძლებელია, ნაყოფებმა მან გერეკული მასხისებგებობა დაიკარგა, განსაკუთრებით მან შედეგად, როცა ქარვის თხელი კინემატოგრაფის ციხე-სიმაგრის სასრადფებში გადაიტანეს. ასევე გერეკულია, ფაშისტიკი ქარვების ქვევ აბაზების შემ-

დეგ რატომ დაბნა როდეს კინემატოგრაფი? გერო რიტხელი არ არის, რომ მან უნდა დაებრუნებინა, რა იური ვინმე სამუთოა კობისათვის ქარვის თხელის შესახებ. გარდა ამისა, ადვილი, სადაც გადახმალს ქარვის თხელი, უნდა სცოდნოდა ქალკეში მუცემუისა და ძებნების ინსტიტუტის დოქტორი ფრეხესი, მაგრამ კინემატოგრაფი სამუთოა ქარვის თხელს შეეცინა იური უცალოდ კებრა.

პაულ ეფერბარდსმა, იმ რეკონსტრუქციის მფლობელმა, რომლის სასრადფი 1944 წლის შემოდგომაზე ყუფიდა გადახმალს, დაიბეზებ განაცხადა, რომ რედილენი სამუთოა ქარვის მიერ ქალკეის გერეკულია დაწყო, ყუფიტი კერე ყველ სასტიკი იური.

თხის დამაბრებობიდან 15 წლის ნემდეგ, როდესაც პრესის ფურეცხელებ დასავე გაიხარდა ცნობა ქარვის თხელის შესახებ, კლავსეთ ბერლინის ერთ-ერთი გავთისი რედაქციამ მიიღო წერილი, რომლის ავტორი იური ვინმე მტერობმანფიდერური (კინემატოგრაფი) შეილი. იური წერდა, რომ მანა მზრად უქმნობდა მან იმ სპეციალური დავლების შესახებ, რომელიც მან მიიღო 1944 წლის ბოლის მიმღერის განკარგულებით; ობერპრეტურმანფიდერური კინემატოგრაფი ვინმე, მათ გადახმალს პარტიული და მთავრობის არქივი, სურათები, ბიკრი, და სკრინოდა, ყველაშიარი ვულტა. მათათის ავტორი წერდა: მინდა გამოთვლილი მაგნიტი დანახეული და რედაქციის გადაეცე მისი უნესი წინეკი. რომლის გამოგზავრა მე ვერ შეეცინაო.

უხის წინეგის ნაყოფებზე მზრად მთვრებდა ერთი და იგივე სურათები, მაგრამ ამ სიტუაციის შეუცხელები სინამდვილის დედგენა, სავარაუდოა, ქარვის თხელის შექმნისთვის ამ ფაქტებზე აწეს გარეკული მნიშვნელობა. შესაძლებელია, ზოგი მან ნათელი გადეს იმ მასალის მიხედვითაც, რომელიც მომავლად გერმანილი სტრასბორგის ჰომობლის „ივლესტე ვეკუბოლის“ კაიტიკეში (ჰომობლი დაღობდა კინემატოგრაფი 1945 წლის 31 იანვარს).

1945 წლის 31 იანვარს პოლინების ქალკე აღინაღდა გაიღდა სამხედრო-სტრასბორგის ჰომობლი „ივლესტე ვეკუბოლის“ მის ეგზამნება და ტრიპოლის დაღობოლით ათი მათი იფიცოკრი და სამოქალაქო მოხელე იური, მათ ზოილენში იური — სხვადასხვა ძვირფასეულობა, რომლებიც გერმანიში დაგაწავნილი. ჰომობლის იყავდნენ სპეციალური გემები, მაგრამ სამუთოა ცეკუბულია ნაგმა „ივლესტე ვეკუბოლის“ კორპორული ესროლა და ჩამარა.

დაღის ხეები, რომ სწორად ამ გემის კაიტიკეში ინახება ქარვის თხელი, აველოვნესტებმა, მართალია, ქარვის თხელი ვერ აღმოჩინეს, მაგრამ იმთვის დედალი იარაღ, საბაბორიკო ნაწილები; ქვედა კაიტიკეში მათ ვერ შეაღწიეს; არ ილენდნენ, რომ სწორად იქ არის ქარვის თხელი. გარდა ამისა, 1945 წლის პირველივე თვეებში დაგნესალი და გინობის ნასაყოფებში დატევა ასობით გერმანილმა ეგემმა, რომელიცან ბეკერმა გაიზარა „ივლესტე ვეკუბოლის“ ბედი.

მისი შემოდგომა რომელიც მათგანე ქარვის თხელს ყუფიტი ყოფილენო?

ფიქსიანი აქტი

კრიტიკული
ბიზლირთეზი

კომენტარი

მარტო დავრი, ნოემბრის წყვდიადში მოხუცუნ ქართულ სახლი თოვლი დაზინა და საცკაპორო ალუზნა. ჩემი სიცილის ოცდათუთხე წელი დიდ ქალაქში გაავატარე და მეგონა, ქარტუში მარტო რომანტული უკუვალა. თურმე წელიწადი, მარტო უკუბის სადაზოები აქ ძალზე გრძელია. შევეყრები მთლიანად ლურჯფარეზობის სამართო ქალაქზე, რომელი ჩემი მდუნქტიდან ორმოც ვერსზე მდებარეობდა. ძალიან მიწოდდა აქ გაქცევა; ქალაქში ელტიტრობაც იყო, ოთხი ექიმიც; რჩევას მაინც ჰქონდათ და კაცი, მაგრამ გაქცევა არ შემეძლო, დროდარო ვხვდებოდი, რომ ასეთი საქციელი სულმოკლეობა იქნებოდა. განა ორიოდ თვის წინ სწორედ ამისგან არ დავამთავრე სამდიცინო ფაკულტეტი, რომ...

...უკეთაო ქალი მოყვანეს, არასწორი შვიბარობა უნდა ექნეს, ანდა ჩაქედლითაქირიანი ავადმჯობე მითხარო, თუ დღეობა გწამს, რა უნდა ექნა მამონი ორმოცდარვა დღეა, რაც წარჩინებით დავამთავრე სამდიცინო ფაკულტეტი, მაგრამ წარჩინება ერთია და თიპირი მეორე. ერთხელ ვწახე როგორ აკეთებდა პრეფესორი ჩაქედლი თიპირის ოპერაციას. იგი აკეთებდა, ზე ამ ფითერტაში ვეჩქიქი..."

თიპირის გახტუნებაზე ცივი ოფლი დამასაბავა ზოფში. საღამოს, ჩაიი გაუქვებოდა, ერთსა და ოთხე პოზიში ვივტიქი, ხელხარცხებზე მივარტულო მეთაფის უკვლე სახედმდმეცანელი დღეა, ზედ დედერლანის მცირე წიგნით, მარტვინე — ოპერატული ქირურგიის ათი სხვადასხვა დასურათული ტომი. ვიხრავდეს, ვეწეოდი, ვეწეოდი და კვლავ ცივი. შავ ჩაის ვხვამდი...

კარგად მასობის ის ღამე — 29 ნოემბერი, კარზე ატეხილდა ბრახარტოხმა გამომავლითა. ბუთი წუთის შუღმდე შარბაღს ვიცავიდი და თან ვედრებოდი სახე თავლებს არ ვამორტივდი ოპერაციული ქირურგიის დეპარტებზე წიგნებს. ცხოდან მარჩილის კავების ქრიალი იმსობდა; სხენა საოკრად გამიმთავილდა. თურმე თიპირზე და ჩვილის გარდგარდომი მდებარეობაზე საწიგნელი არა მელეოდა; დანის თერთმეტ საათზე, ჩემთან, წიგნსკოტი პუნქტ-საავადმყოფოში, გოგონა მოიყვანეს. მომეძღუდა ქალმა ურდო წარმოთქვა:

— ხსენებ გოგონას, ექიმო, კვლახა... წამობრძანდით!

ერო გავეყვირი. გვას საავადმყოფოსთან დაცილებული ფარანი მინათებდა.

ფერწამლმა დიდი ამბით გააღო კარები და დედოც გამოჩინდა. ბელში ფუთა ეტარა, რომელიც რიბიჭულად ქსუთუნებდა და უხსენებდა; ქალს სახე დაწმეოდა, უხმოდ ტრიადა. როცა ტვაკუბი გადაძირიო, თავშალი მოიშორა და ფუთა გახსნა, საშიშოდ წლის გოგონა ჩავიხანხე დახვდებოდა და წუთიი სულ გადაჭყვინტე ოპერატული ქირურგიაცი. მარტობობაც, ნიუნივტიტებოდან გა-

მოყოლილი უდღეური ცოდნაც — გოგონას სილაბაზემ უკვლადფერი დამაფიქრა. არ ვიცოდა, რისთვის შემიხვედნენ, მხოლოდ კანდიდის უკუთხეზე ხატავრ ასეთი ბავშვებს — შვიდე ვკვიფდერი, მსხვილ კულულებად დაქრალი ოპა, ვევიტრული ღურჯი თავლები, ოქოწანს დაწმეობა... ასე აწველუბებს სახავენ მხოლოდ უცნური რამ დედრი ჩადერდელი მისი თავლებს სიბრძნეში და მიხვდები, რომ ეს იყო შიში — მაირი არ უფუნდა. „ერთი საათში მოკვდები“, — გაფიქვრე სრულიად დარწმუნებულმა და ტკივლისგან გული შემეცურება.

უკვლდ ამოსუნთქავზე გოგონას ეკლზე ფოსი, ურწმუნებოდა, ძარღვები ეტერებოდა, ვარდისფერ სახეზე კი მტრათლი იმსფერი ფუნებოდა. მამნივე მიხვდები საქმის ვიიარებას, და, რაც მთავარია, მეცანთან ერთად პირველი დავაწივზე სწორად დავხევი — „გოგონას დედერტული კრუმი სტირას, უელი აფუკებით აქვს ამოვსებული და მალე სულ გადაეკიდება..."

— რამდენი დღეა, რაც ავად არსი! — ვიიბიხე დამაძულად სიჩუქვრად.

— მეხუთ დღეა, მეხუთეა! — თქვა დედამ და დამხრტელობა თავლებით შიშამტრდა.

— აქამდე რას ფიქრობდი, რას? — ამო, უკვლის გაჭრა მოგაფიქრებს, რომ ისუნთქოს, ვერცხლის მოუკას ჩაუვლავთ; შიშინ შეიძლება გაიარასი! — აუხსენს მე.

დედამ ვივტიქი შემოსწავა და გოგონას ვულზე მიიჭრა. დედამტერი კი კვლავ აბტუტუნდა:

— რაო? უკელიო? რას ამბობი? არ გააჭრვივინ!

— მომწული თავიდან, ქალო! — ზიზღით უუთხარო მე და ფერწამლს მივებარუნდი, — კაფური გაუკვლავი!

შეიციე რომ დანახა, დღდა ბავშვს არ ვავნებდა, მაგრამ აუხსენებო, რომ ნენში საწიგნო არ იყო.

— იქნენ ანა უდღეოლს? — იციონა მან.

— ვერაფერს ვერ უშუღვლის. ქალი აქვითივდა.

— გეუცო, — ვუთხარო მე საათი ამოვიდეს და დავუშაბთ: — ხუთ წუთს გაძლევი მოსაფიქრებლად; თუ არ დამთანხმებდით, მერე აღარ მოვკვებდეს ხელს.

— არა! — მოიჭრა დედამ.

— ვერ მიიღებ ჩვენს თანხმობას! — ახევა დედამტერი.

— არადა, როგორც ვნებავთ, — ურდო ვეწევა და გაფიქვრე; ისიც ასე, რა ჩემი ბრალაა, მე უკეთავზე მენახებხაც კი უკვირო. უარა თქვეს და მე გადაჭრავი! — გაფიქვრე თუ არა, უტუბს ჩემს წაკვლად ვილავ უცხო მხით აღმარაკად:

— ხომ არ გავიფიქრე, როგორ თუ თანახმა არა ხარ, ვინადა ბავშვი დედამტერი!

— არა! — სხე შეტკალოა დედამ.

„რას ჩავედივარ? ხომ მოკვლი ბავშვი“, — ვეფიქრობდი გულის სიბრძნეში; თქიმი კი უკუვო:

— თქვენ უკეთ მოგვხსენებთ, ბატონო! — უაღლი მხით წამოიჭო დედამტერი.

— განუღლები! — უუყვრე მე, ფერწამლს მივებარუნდი, გოგონა ჩამოართვა. მითი, ვებრძანდეს დედამ გოგონა მენას გადაცეს, გოგონა აფარქალდა, ეტყობოდა, დავცრება უნდადა, მაგრამ უკუვე ხსას ვეღარ იღებდა. ქალმა ბავშვიდან გაიჭრა. იგი თვიდან მოკვორობი და ეკვდა! წაუჭრა. ისა უშუღვლითი ბავშვი ეკლში ჩავეტყვედ ვქანდა არასოდეს შემხვედროდა დედმტერი. მაგრამ მისი ილიო ფიჩნებობა, ისიც ბავშვიმ გააჭრე დედმა-ბოლმე. ეკლში რალაც თიპირი წადედა. თხიბ თიხუხუბებდა. გოგონამ უნებ დრად ამოისუნთქა და შემომავრობა, მაგრამ ფიქრებოდა ისე ვიუთვი წასული, არც შემშინებია, თვალს არ დამოიწინადეს-შევიქი.

— იციო, რა ვიბარბო... — თქვი და თან საქეთრამა სიბრძნეზემ გახტუნდა, — საქმე ცუდადაა. ბავშვი კვდება. ოპერაციის გარდა ვედავადფერი უშუღვლის!

ჩემი ნათქამისა სუ თიპირი შემეწინდა, მაგრამ გაჩუქვრე არ შემეძლო „რომ დამთანხმებინე“, — გამიღვდა, თავიქი.

— ოპერაცია?

— მო, უკვლის გაჭრა მოგაფიქრებს, რომ ისუნთქოს, ვერცხლის მოუკას ჩაუვლავთ; შიშინ შეიძლება გაიარასი! — აუხსენს მე.

დედამ ვივტიქი შემოსწავა და გოგონას ვულზე მიიჭრა. დედამტერი კი კვლავ აბტუტუნდა:

— რაო? უკელიო? რას ამბობი? არ გააჭრვივინ!

— მომწული თავიდან, ქალო! — ზიზღით უუთხარო მე და ფერწამლს მივებარუნდი, — კაფური გაუკვლავი!

შეიციე რომ დანახა, დღდა ბავშვს არ ვავნებდა, მაგრამ აუხსენებო, რომ ნენში საწიგნო არ იყო.

— იქნენ ანა უდღეოლს? — იციონა მან.

— ვერაფერს ვერ უშუღვლის. ქალი აქვითივდა.

— გეუცო, — ვუთხარო მე საათი ამოვიდეს და დავუშაბთ: — ხუთ წუთს გაძლევი მოსაფიქრებლად; თუ არ დამთანხმებდით, მერე აღარ მოვკვებდეს ხელს.

— არა! — მოიჭრა დედამ.

— ვერ მიიღებ ჩვენს თანხმობას! — ახევა დედამტერი.

— არადა, როგორც ვნებავთ, — ურდო ვეწევა და გაფიქვრე; ისიც ასე, რა ჩემი ბრალაა, მე უკეთავზე მენახებხაც კი უკვირო. უარა თქვეს და მე გადაჭრავი! — გაფიქვრე თუ არა, უტუბს ჩემს წაკვლად ვილავ უცხო მხით აღმარაკად:

— ხომ არ გავიფიქრე, როგორ თუ თანახმა არა ხარ, ვინადა ბავშვი დედამტერი!

— არა! — სხე შეტკალოა დედამ.

„რას ჩავედივარ? ხომ მოკვლი ბავშვი“, — ვეფიქრობდი გულის სიბრძნეში; თქიმი კი უკუვო:

ამონბრძნა

კაციწოდება არ იცის, რა ზეიშია ამ მოუხეშავი, თმბნამოშლილი ბიჭის ჭეშქარი, უფინა ფანჯარას რომ გამოაღებებს და უღრუღლო ცხად და ჰეპტოკე-ბული ჩიღებს დაწაბვას. ხანდახან შიდა დღის სიხარულიდან უკრინის ასეთი რაღა. თუცა დიმიონზე აღგზა არ უყვარს ჭკობს, გაღლებს თუ არა ფანჯარას, ლოკინო შეიწვევს, ხელბებს თავიკვეთს ამოხევის და თვალიშლილული ნე-ბიჭობას — წალხად შეფავლულ დისკიდ უყრებებს, ფრთხილხა გალიო-ბას უყენებს, ჭკობს გული დაწუნად, ცხად ხაშიხოდ რომ არ სცლიდა.

„ვენცაყალ ჩინებს ბომგონს“... — ფიქრობს იგი და ზანტად იცვას მუხ-ლისთავებთან გადახებმოდ, ფერხანცაოდ შერუდვას.

კიშკითან ბტაფილოსფერი „თეფლო“ ვაჩრთად, ჭკობს ფანჯარასთან მივიდა, მანქანვიდნი გადმოდებოდა გურამს დანახავა და ოთახიდან გავიდა. ტრეში უკან კითხი ჩავიდა, კისბი ქვეშ, ორ გრძელ კალთასა შორის დედამისი ჩამშლულ-ულიყო და კალთებში ჩაერთო ქლიავს ურუკად ხელს.

— არაფერი გქამია, ხად მიღბარე! — დღუბას დედამ. ფაცაფუცებით შევიდა ხაბლით და მანქანასთან მისდულ ჭკობს შემწვარი თევზი და ბურბის უკა ხელში შეიტარა.

ჭკობს ჰეპას შეუდგა, გურამი კალიბობს აწეობდა მანქანაში. ჭკობს დღედა და გურამმა რაღაც გადაულახარავს ერთხანობს.

— ფიქრი ნუგაფრისა გეწეპება, ნინო ძალი. იმ ნახვად, თუ მაგისგან კაცი არ გამოუყვანარი!

— უჩეთიათ, მაგულებს არაფერი შევლით — ვული ამოვალდა ქალბს ნათ-ქეპს.

გურამმა მანქანა დატარა, ჭკობს მწერალად გადებდა გურამს.

— შენ წამოვიდა თუ ხანხანხალად გამიხად... — გაჩნდა, მარცხლი!

გურამმა იცოდა, რომ ჭკობს ნამდვილად ჩავიდოდა. იმასეც მიხვდა, ჭკობს-თან ასეთი ლაპარაკი არ შეიძლებოდა და ცობა ფიქრის შემდეგ მისატყუა-როს პირველი უღუფა გადაუღო:

— ჩავალი თუ არა, ვავიხარია, მაგრამ, ხასაუღეო ერთი. მე იმ ხასაუ-ხის წინა ვეპარბო ხოლმე, რომ დავიგვიფიცი, გიგნავარა არაფის პრბებს ჩემ ადგონს. ოჲდა, იმ, ჩავალი თუ არა, ვეუკრავდეს სიხისი ხე და რილი, თუ გინდა, ხე გრანჯად გადავტარებო, მერე აქნისო საქე...

— გიგოს ხელს ასე უსატრინოდ როგორ ხეპებს მიტოვებულ ეს ხახუდ-არა? — შენიშნა ჭკობს, გზის სიბის უტრების პარტუენით მიმავალი ხახუდ-არა რომ დაინახა, — ხელ ასე უთავგებოდ დღარინატებს დღე და ღამე!

— ერთი მაგისი ობერე... — შეუტრიადა გურამს... — იმას გუებნებოდა, შუადღებზე ხიჯავზე გავაზნაფი ვიგნავარაბას. ასე გიგი უსატრ შერეა, დღეში ხამოხს ნამოხშენია, ოანჯ ჰეპას-ხსა უფასო. რაც გინდა, გაჩენეს: სიგარეტო, არაფრო, ადგილის შოვნაო. ერთი სიტყვით, ცეცხლია, მაგრამ, ხომ იგი ჩვენ-რა რომ მიკრებენ კაცს ზედმეტ ხახულს. ვასულ ვერის მითხრა, ჩემთან იგი არა ძმავსურვარა, უველაფერის მეუბნება, მაზრის უფრისგებიდან ერთი-ორი კაცი რომ არ გამეპარეს წოლში, რატკ შუდა-რეა თუმსინ არ გამოვად დღე-შიო. ის ჩვენი ისტატუსის მამადშევიდა. რა წუხელ რომ ქეპეკეუბა ჩვენსა, ცამებ თუხანდ მითელი თევიტის იწეალებს ხალღებთან ქოქლიანო...

— გიგინა, გადმარაღება დღეს!

გურამს ხახუზე ბრამბა ადამკარა, თუმცა ვერ მოიშინებდა და შესაძლოა, — ჩაიბრტყუნა.

— აი, იმ მოაზე მშღავარი ტუმბობეი რომ დღედა და იქიდან წეალი ახსუ-რო აქურდაბას, ისეთი ტვე წამოა რომო... — თქვა ჭკობს.

გურამმა აღმჯავრად გააყოლა ოთხილი მითისინე გაშვირად ჭკობის ხელს.

— ტეეს რა თევი იხლო? — ჰკითხა მამ.

— მოგერი, მოგერს დავამჯავდებ, ტრეს შვევარე, მტკავარში ჩავუშვებ... გურამმა პირდაპირულმა შეხვდა.

— მივი, მივი, წინ იუფრე, ცხვირის რაფერის მიაქვლიტო! — გაიცინა ჭკობს.

— განა რა მოგება უნდა ნახო მეგ საქეში? — თქვა გურამმა, მიხვდა ჭკობს რომ ამხანაგებულა და მოლოღე.

— ამ ციბის ამავი იგი? — ახლა ხელმარჩენვად, ვადარსულუდ მთებზე ცილა-კოშის ნანგრეობისკენ გამოვირა ხელი ჭკობს.

გურამმა კალიბრად გახვდა ციბის ნანგრევს. ფრთხილობდა, ახალი იონი არ მიუბის ამ წინაგებია, ჩჩირავდებო ბეპოა...

— დივი ხის წინაქ ამ ქეპრედებებს მოიწვედესი სპარსებულმა. კარგა ხანი შეკვალა უღუფი იმის იხელით, რომ ხა ღელს, ხა ხელს დავგებდებოხიო. ჩვენები თუ არადა ახა პირებდენ დანებებს, გაქრანდენ ერთხალბეში. ერთ დღეს შევიადნი ამოხმტებს, წეული რომ დავუღელეო, რაღა ხანასა იზამთო, ჩვენებებს კიდ მითელი კალიბო კალიბა ხადვეს, თევენი პარასობებდენ თერემ კალიბო. ურჭულუდნი ვაკვირებულნი მისჩერებოდენ, რა ვალო

აქვი ამ ხალხს ასეთიო. ქაღავად დავაღწეხი ხელმოკრეტილიო. იცინებსა უძახნიათ: ჩვენი დარილ ნუ გავიცი, უწყობას არ ვერითიო!

— ტყუილი იქნება, წიგნებში რომ არ წერენ, მაგისი დარწარა როგორ გა-უტყობებდითლო! — ამბავი კი მოიწონა, მაგრამ დაიკვდა გურამს.

— წიგნი არა ვაპყრობისგა იგი!

— მით უფრო, ტყუილი იქნება.

— რაგონ, კაცი? — გაბარავა ჭკობს.

— იგი შერეა, რა დროს კალიბაზე? ერთი კალიბო კალიბაში, თითქმის ნახევა-რი კალიბო უფლია. გაიკვი!

— მაშინ უფლიშ რომ იგიო საქეში...

— ფული ხელს იგიო, განა მე ჰალხას ვიკოვ, მეც ვიციხებლობ წიგნებსა. მაშინ კი არა, ათისად და მებე წლის წინ იგი ვაპრობა და ფული. აი, მიწაში არა ფულს მიოუღებენ ხოლმე. ის კი არადა, აი, არჩენს რა შევიდასი თუ-მანი ოქრო დაუტოვებია სადღაც ამ არბერბეში, რომ მაპოვინა, ხადლი საქე-გი ეწეებოდა!

— ავი წიგნებში ტყუილები წერიაო!

— მერი ვინაა თქვა მტკავარსო? არსება რა, გიგი იგიო შევიდასი ოქრო ქვის ქვეშ დავიხდა, გიგონ ვეუკრავს არა ურცხნიდა და უწინდა წამართმებს ვინაო. იმისი კორია!

ჭკობს მხარი არ აუბა და ქალაქში დამწუნებულთიცი ჩავიდენ.

მაზრის გურამს შინაურთიცი მიეგებენ; მანქანების ხახუდობას, სკამზე ჩამოშდარი წიფელსამაღურიანი, როგობალადეუბული კოვდან დაწვენებლი, ქვირის გამწვრო, ცეცხლსფრად თამბულუნბლი ვაგოთი დაშთავრებლი, უველა ღამილი ხვდებოდა. მაგრამამ კი დახარბებულთიცი დახევედა ადვი-ლი. მოაგრო შესასვლელიდან ათილედ მტერის დაშორებით გამაღებს თუ არა სავარო, ვიგნავარამ ვირა-ხასწორი მოიტახა, შემდეგ კი კათხი აქ-უფებ-ლი ღლდი და ოღვიარანი, მღელწეპსული სოხისი დაუფლებს ჭკობს წინ.

შინაინა ღლმედა. მაზრის ხალხის ტევა არ იყო, სოხაცელ დაზნაიანი გაშოვებლი, ხავას და ბარკას დახლები დაქრნა. აქურობას მოსწონდა ჭკობს. ცხელ სოხის მობრმევედა, ცოც ღელს აყოლებდა, თან ქლიავს და ატახს წინდა, ფულს რატეში იღებდა და ამ მითლისი ხალხს ათავებებდასა-ნამდვიდ თაული შოუსადებოდა. ხანდახან თითისი გოგოსა და ცილავეა კაცს გამოულოპარებოდა, ფულს უფრადებოდა. გურამს დახლს არ გაქარებოდა. მაგრამასთან და ორილედ სხვა ბოჭუნს სასახესი შემწეული კეღებთან ოღვა, კათხი ღლდს სემად და თან შეუცებოდა, როგორ გაიფრდა მისი საქმისათვის ზეგამაწიროლი და შირთხელი ნათევიო.

— ვენსიონარია! — ამბობდა იგი, — ხელს არავენ ახლებს. შარხან ზამ-თარში ტრატორიდან ჩამოვარდა და ორივე უფბი მოიტახა, რაღაც თავშიც დაუწინდა; უჩათი აქამდე იყო, მაგრამ არა უშავს, მოვარჭებულ. ფულის გეის გაიგებს და მერე ვეუკრავდ... მე მოვარჩავებ, ევა ივარკებს. მე ცალ-კე ვავად წილში, მანქანა კიდეც — ცალკე, აქნისო საქე...

— რა ღრის, გენცავრად? — ჭკობს თინ შუა ხნის ხანდლიანი ქლია ვა-ჩენდა. ჭკობს უნდა უთხრა: ქალბა თინი კოლოგამა ატამი და ქლიავი იგი-და. მერე ხელისიანი კაცი ვაისტყურა, ვაისი ერთი ციცხა წახლისფერი ძალ-ლა ადევნებოდა. ჭკობს მერე შენიშნა, ძალს ეფიდი გამოვება კაცს და გამ-ულულებს უტყებო ცილავეა. მითვის შემდეგ თვალმობილბობ ვაგოვბი შეეფარებენ: ხეხისი იუფენ, ორს ჰეკებულედ დასწიფილი კახა, ერთი კი და-მის იგიო ქვედა ხახული გამოჩენდა. ვაგონებს არაფერი უფლიათი ჩრებია გრძელქალბაში ქლია ვაისინა, დაიქნა, ვადა-უფრობდა და ისკისით ვეუკრ-ენ რაგა.

— როგორ არის საქეში? — დახლს გურამს მიაგება.

ჭკობს ამრუხიო შეხვდა, ამ დროს სათავალიანი ქალი ქლიავს შეეფარა, ახა-ზის დაღებდა ხოხვა.

— აიღით! — უთხრა ჭკობს ამ სასწროის თეფშზე ქლიავი დავარა. ხას-წორი რომ შეთავაზდა, კიდე დაუბახა ცობა.

ქლიავს დაღებდა და გზას გაუუვა.

— ვტრე თუ მკიდეთ? — მომთხრო მანწავლებლის კლითო უსაქველვარა გურამმა.

— მა, როგორა?!

— კარგი, კარგი, ისწავლი, გამოიყარებო! — გურამი დახლს მოსცლიდა და ხახუში შერია.

— რაო, რა უნდობა? — ჰკითხა ცილავეა კაციო ჭკობს.

— მწერონას! — გელომა ჭკობს.

— შენთან იქვეა? ავი მაზრის მოსულხარა, კელიბაზობას უნდა მოე-შვა, მაზრის მანქანა არ უნდა დაავლო, მამა?

დახლს თითმბიტოლედ წლის ბეპი მიადდა, ბეპი ლამიო იგიო — ფერმ-რალიო ხახობი და გრძელი წამწებოდა.

კიდევი პიტი კაპაი

1938

— რა ღირს ქლიავი? — ჰკითხა ბებმა.
„მისი პატრონს რომ სოფლიდან ფეხი არ ჰქონდა ამოცულებოდა, ამ დავა-
ნა სიტყვი ამ რა ვაჩერებდა?“ — გაიფიქრა ჭკობი და ხიხის შავად
შედინდულ სავლებზე შეავლო თვალი.

ბებმა ისევ იკითხა, რა ღირს ხლითი, ჭკობი ნახევარი ფეხი უთხრა.
— სხვაგან რა ამდენი ღირს, თანაც რა დაბარსული ატამია?! — თქვა
ბებმა.

— ბაზარი მა რისი ბაზარია — გაუღმა ჭკობი.
— შეიძლება, გახსნილი?
— უკან, ვაიბო! — ჭკობი ყველაზე დიდი ატამი გაურულა.
ბებმა გაუღმა, ატამი ჩაქმია. სიამოვნებისაგან თვალები მანახა.
— რა გურიელია? — დიმილით თქვა მან, — ორი კიდე ამიწონი!
— წამო ჩემთან სოფელში, ატამი გაქაბო, თითქმის ჩაატანა — უთხრა
ჭკობი, თან ატამს უწუხებდა, — სტენიაც მუცხს. გუჯარის სტენი?
— რა ვიცი? — გამზადარი მხარეი აიწერა ბებმა.
— სოფელი არ გივჯარს?
ბებმა გაუღმა.

„ნეტავი რამდენ ამისთანა ბიჭს ადარ ეყოლებოდა სოფლად ვინმე!“, —
ახალ თავსატეხს ეკიდებოდა ჭკობი და ხედავდა რა ატამიანი თევზი დაწია.
მაინც აწუხობდა ზედ.

— ეყოფა, ეყოფა — ბებმა სასწოროდან რამდენიმე ატამი აიღო და დახ-
ლზე დაღო. სასწორო გასწორდა. ბებმა ჩინთა მიუშვია, ჭკობი თევზი ზეგ
ჩააბარსჭვავა.

— ესეც თქვიან ბარის მანანდა — წუთი გადულადაც კი ცალფეხს.
ცალფეხს დილითვე დარჩმუნდა, რომ ამ ბიჭს ყველაფერი ჩაიჭვო ვერ
ქმნიდა და ადარ გამოლაპარაკებია. ჭკობი ადარ სურველია თავი. ბიჭს კი-
ლონიანგვარი ქლიავი აუწინა. ჭკობი არც იღობებდა, ბიჭს მისატრებდა.
ბიჭი დახატათ იდეა, ცალკე ხელი ჩანის დედიკისთვის ჩაველო, მეორეს კი
შოკლე შარვლის ქაბუჭები აუთრებდა და თან ფიქრდებოდა, დაშაჩი სამე
ფანჭებოდა, გრულ წაშრები ზღალოდ ამხანაგებდა. ჭკობი შენიშნა, რომ
გრად დაგნა ბიჭს ფერდაკარგული შოხი.

— ფული?! — ერთადერთი სიტყვა ამოხდა ბიჭს.
ჭკობის ციხის, ბიჭი დავსულდა და მისავედულდა გამოიფიქრა.
— ერთი თომბინა მოკონდა დედაჩემს, ამ დილით დაგვიტანა, ნაზარწი წი-
დლი — ძღვას ამოიღულდა მან.

— შოკაბრე?! — ჩაეთათა ჭკობი.
— არა, დავაკარგი! — თქვა ბებმა და ჩანილიდან ხილის ამოღებებს შეუ-
ღლა.
— რას ხაზაგი?! — გაოცდა ჭკობი.
— მამ, ფული რომ არა მამქვს?
— წაიღე, თორემ მწყენინებს — ჭკობის უფრო ტკბულად უნდოდა ამის
თქმა, მაგრამ ერთხმად ხმა გაუზარა, — ვაყვანი არა ხაზაგი! — დახმინა შემ-
ღმე.

ბიჭის შტრამი დაბრუნებობა, მალღებობა და შორცტობა ჩანდა.
— კარგი, ჩემზე იყო! — თქვა მან; ჭკობის თვალი მოკონბისად გაიზარდა
იგი.

ბიჭი რომ წავიდა, ცალფეხმა ჭკობის გადულადაც კი:
— ფიქრობ სიეთუ ქენი?! ეს ფეხი შენ ხომ არ გავინა, ტრანავიჯი
შეტბომა-ჩინადილით დაგვარეგ? მთელი როტიდან მარტო დაჭირა, გუხისმ?
და შენსთანამე ვაყვანობით ვერ გამაყვანებენს რა იცი, ბიძაკო, შენ, —
დაწეჯად თქვა ცალფეხმა და ჭკობის თვალი თვალი მისაყვანა — ვიითი რა
სახეითი ვაგვანა, რომ არ ვაგვარება?
— როგორი ზეგ ვაგვარება? — ძღვეს ამოიჭრა ჭკობი და იმ მხარეს გა-
იხედა, სათაყ ბიჭი ვაგდა, თუმცა მინისფული თვალებით ვედარავრებს ხე-
დავდა. შერი აღმდებოდა სხებზე ცტვარსპოვი ქობი და უფედ შეხსნა
თორი წინაფარი და ხილის კრავიჯი მიადო, მიიხდა დაქმუნებული ფულში
ამიღო, სასწოროს თევზზე დაეჯარა და ქუანის სეტეს მოკიდებოდა, დახმს
გადაელო.

— ასეთი თვალმისი პატრონი ბიჭი თუ შტავიჯობის ატარებს გულით, რა
ქანახადა ბაზარი და ფული?! თქვენიფის დაქობითა დაჭირა, — მა-
ნეთითა აიღო და გასახლდისკენ გაუწერა.

ცალფეხმა და თორის გოგონი განცოცხებული შტრა ვაყოფლეს ჭკობის
ახლომხარეში მოეჭრებოდა კარგულადმდენ, რა მოუღო.
ცტკა ხნის შემდეგ გურამი მოაგდა დახმს. ჭკობი რომ ვერ დაინახა, გე-
ვირებებულმა აკოხა.

— წავიდა — ხელის აწვევით უთხრა თათრის გოგონი.
— სადა?! — ვაფიქრდა გურამი, უტეს სასწარზე დაყრილი ფულბი შე-
ნიშნა და დაშრებოდა.

თათრის გოგო მოუტყა ჭკობის გაქცივის ამბავს.
— არა დღემანამც თქვა, უწითაიო, კაცო არ დადებოდა მაკისაგარი!
— როგორ, როგორი?! — დახმს ცალფეხს მოაგდა, — კაცო არ დადებ-
ბარ, არა? — ფიქრებულმა იკითხა, ამიოხისა და გასახლდისკენ გაი-
ხედა — მისი თვალები რაღაც ძნელ სახიფველსა და საამის ცებდდნენ.

... მათა, ნინა, ნინო... ცნობილი
ქართველი მოჭარბელები ჩიხურდ-
ნისის, იოსელიანისა და გურიელის
სახელები დღე დასწავის ვაგრულ
ბისენებმა და სამეფო მთელ მოსო-
ფლიო ალაპარაკა — ჩვიდმეტი
წლის მამამ „ლილი“ ნინას გაიღო
დო ხელთათმინი, მასზე ერთი წელი
უტყროსმ ნანამ თათის „სტენია-
თან“, აუტყანდობიამ ერთად მე-
ორე-მესამე ადგილები გაიყო საბო-
ლოთა აკვირბის ჰოლოთა ნეპონიანეში,
უტყროსმ ნანამ „მ“ დიდი გამაჭო-
ვების შემდეგ იჭირა. იქილითი და-
მშვენიე მკურნი, გულისკო შორის
იჭირბის ჭკობიანეში თასი „იპო-
ვა“ ნინოს, თავის მეგობრბობას შე-
დარებო, რამდენიმე მოკონბის-
ბული შედგებო აქვს, მაგრამ მისი
წარამტბე რამდენიმე ძლიერი შე-
მაგველებო საერთაშორისო ტურ-
ნირში დიდად ვაგვიშლეს...

და, იმ ამ ნორჩ მოჭარბელობა სა-
შულს კიდე ერთი მათა შეგებდა —
თბილისის 126-ე საშუალო სკოლის
მეტყველებლობა მომავლე მათა მისი-
ველ საბუთოთა ვაგვირბის ნეპონიანე-
ბობიჯა ვაგვირბათ შორის. ჩვილი
მოჭარბე ქლიავისა და გოგონების
უღიფის მოღვევთა ფიქრე მოსიას
გამაჭრებამა აქ რატიმ ვაგვატარა?

მათს, ნანას და ნინოს, შეიძლე-
ბა იტყვას, ვაკვლულ ზაზე მოუ-
ხდით ვერ ნიდავებს მომწერა, ხო-
ლო შეგებრე მწყვერბელები დასკობოდა.
ერთი ნინა ვაგვირბანდებოდა, ხოლო
შემდეგ ნანა აუტყანდობამ იმდენი
რამ ვაკვლეს ქართული ჭკობიანე-
თის, ისეთი დიდი და მილიარი სა-
პულარყო სკოლა შეუქმნის მომავ-
ლო თათრბის, რომ შეუძლებელიც
იყო მის კვლევებში მომავლო ნეპ-
ბობიჯის არ გამოხატულებოვინ.

— ძაზე მეტრის მათზე საუბარი, —
გვითხრა ნინო ჩვიდმეტიწიანი მყარ-
თებლობა ვაჯა ნორჩი, — თინდად
იბრბომ, რომ იგი ჩემი მოწინავე. თო-

ხი წლის წინ შეგებოდა პირველი
მოჭარბეობა. მათა მისივე წინააღ-
მდეობა შექმნიდა, ლამაზი გოგონა
და, თქვითი შეგებებჯა, თუ, რა-
ლა იქნებოდა, ჩვილი მოჭარბეობა
არ ჩაველიო, რომ ამ საკვით სპო-
რტისებო ასე სერიაზულად ეკიდებ-
ოდეს საკვებს.

მათა პირველად რუსულად ანუ 64-
ურქილიანი შპის სიფიქსილებს გზა-
ნა. თამბი მამამ ასწავლა. როცა
შპისებო დაინახა, რომ მათა ძა-
იან დანტერტებამ ამ თამბით, იო-
ლა ადლო ალო სკამბო რიოლე კო-
მბინაციებს, არ დაყოვნა და გოგო-
ნა პიონერთა სასახლეში მიიყვანა.

— ასეთიანი შპის თამბი მამამ
ამ რამდენიმე წნის წინათ დაიწყო, —
განახობებს ვაჯა ნინა, — ეს თამბი
უფრო მოჭარბეობის და ამბობმ
ვაგვიბინებ 64 ურქიანი. თუმცა მათა
ის რუსულ მამბო დიდი წარმატე-
ბები ჰქონდა, იყო საბუთო აკვირბის
ის პირველობის პიონერთა, საქარბი-
ველის არაფრბობს ჩემბინი, ახლა
ჩვილი ერთ-ერთი მოიჯარი მონახია,
მათა ისტატის სერიაზული შესარ-
ღელს ეს ერთად ძნელ საქმეა, ად-
რეც არაფრბობზე ჰქონდა ამის შესა-
ძლებლობა, მაგრამ, მოგესტენებო,
სპორტის სპორტო, ვიფიქრებს სა-
წყალს ვერ მაღწევს თანაც მათი
იმ ასაკშია, რომ მისი სკემბი
გადანტერტობა სარისყო სემბეტი
იყო. მან ვერ ბეგარი უნდა იმუშა-
ოს საკუთარი თავზე, დახვეწოს თამბი-
შის სტილი, თუმცა...

შეგონებებზე კვლევა ეს „თუმცა“...
მათა მოსმედ და მისი მჭარბეობა
შორის აუტრებდა და, რაც მოიჯარია,
განბნულდა. ნორჩ ჩემბინის დიდი
გამომცდი ელის — საბუთო აკვირბის
ქნელია ჩემბინიანე. ამ შეგობრბეს
სიფიქსი მინიშნებლობა ანიჭებდა
ისტატისა და შეგობრბი, ხუმრობა
მან არ არის, ამ ტურნირში მათა
საბარბო საშუალება თუ დაბეჭდვს
ადგის, მოსოფლი პირველობისათვის
საბარბოებელიც ზეგ ხსნილი ექ-
ნება.

მათა მოსიას პირველი დიდი გამა-
რებება, რომელიც მან ამ რამდენიმე
თვის წინ მოიჯარა, პირველობისათვის,
იმიტო სასარბეობა და სამამოფრო,
რომ ნორჩ ჩემბინის ბეგარი მიღვე-
არი ვაგვირბებდა, მათა წინააღ-
მდეობა ბეგს გოგონას და ჰაბუსტ ვაგვი-
ლებს შპისსადმი, ერთობ, საერთაშო-
რისო შპისსადმი სიკავრებს. ეს კი
ავტობელობა, საქართველოში ხომ
ვარ კიდე ვაგვირბ ვერ მოიქოდა ფე-
ხი ამ თამბში.

მათს წინ კიდე დიდი ზეგ უყვებს,
დიდი მომავალი დიდი ქართველი მამს,
დევი, მათი ყოფილობის ის ფეხებე-
ნოერი მეტყვე, რომელსაც აგრირბე-
ბე ეკიდებდნენ საქართველოში.

დავით ბილიძე

უკვლავებს ვეწიარა

კლდეზე, დაღის ნაწივებითან
ჩიხებ ტბორდა სვიმით,
ისეთი ხმით წაწყარებდა,
ეთი ჭუნარის ხმით.
წაწყარებდა განახებით,
შესე უმბრდა ოჯახს,
მალდა მიიღინ ადამიანები
უსვლად ჩაქოქონდა.
ჩაქვს უბნობდა,
მე უკვებდა,
დაუთრქო, შევსე,
უკვადებებს ვეწიარე,
ეთი ნაღობითა წყნებით.

ჩემი სოფელი

ზეცა გაბაღდებულა,
ცხრა მხრით კარბადებულა,
სხივითა სანაწარადებლად,
წყნებით მოუარადებულა,
ფიანდაზუმ დაგებულა,
შარაგვები ფარით;
სახივით სულ ახლებური,
ოკრომობარებულა,
ფიანდაზუმდასვეს ბერი;
ღამისად გააძინებულა,
შრის შუქანსაქვერბულა, —
მერგებია ჩემი.

მერსხლის მიძვიბი

მარტი ავლად
სახივითად იქნეს,
აგრ თოვლიდ...
როგორ არცხვად ბარბანდს
გვიდავთავადა
პებულებს უსვლად იბეებს
მობარადე
ნაკვერცხლები აბმის.
შეწყოდა რტობებს
ვერცხლის მხვი ჩასდებს,
ნაკვერცხლებზე
პებულებს ვეღარ ვხვდებ...
ეს მხვიები
ცრმლებია აბმის,
თუ ბებრები მარბის
ცირის, ნეტავ?

მეხსნე სართულზე

მეთი დღეა,
სტუმრად მეგას დღეა,
ძლივსად ვაგრებობ,
ძლივს...
შემოვიარა უცრად ხედვა,
ღანა არ უხსნის პირს:
— მიწურე ფეხი დაამეგვიწვიეთ,
ძირს ჩამეფანეთ,
ძირს...

ნუ გაკრითხს

თუ შენი ვული არ ცხრება,
ქარხმალს დაწესავებია,
არც დაუხებდა ადღებდა
და არცა ვადავებებდა.
ხიმაშობის აღლი აგებდა,
ხელს რომ ეტარა არსენას,
სურც დაუვანებით დღეულობდა,
ნუ ვაკრითხის ვადავებებდა.

წინდელ დროში, როდესაც ჩვენი წინაპარნი
შეუძმობის სიღმის მიხედვდენ და ქალი თუ
კაცი ან საქმეს მისდევდა, მაშინ ან ნოყირა ხა-
ლახით შემოსილნი ტრიალ მინდორზე თავთავი-
საქონელი უძივებით სამს ახალგაზრდას მ-
ხლობდეს სოფლიდან. ამათგან ერთი ქალი ყო-
ფიდა, ორი — ვაჟი.

ვაჟებს თურმე ჰყვარებიათ შეწყვეტი ქალი. გუ-
ლი ტრიალის აღით ჰქონიათ სხვა, მაგარს ხა-
ტროსიხავეთ ამის გამუდვანება ვერ მოუტრეხ-
და, ერთმანეთს მორიდებდნენ. აგრ მივიღოდა
და მათს სიყვარულს ცუცხელის ხიმწვევე თუ არ
ეძაღვებოდა, არ აკლდებოდა.

ბოლოს ვეღარ აიტანეს ეს ზუმი ტანჯვა, ერთ-
მანეთის აღუშლი მეტოქეობა და გადაწყვიტეს:
დაეშურებინათ ქალს და ვინც იმან აირჩის, ჩვენც
ვავშორებოდით ხედსაო.

მორე დაღეს გარეკა საქონელი სახივედ მინ-
დორზე, ვაზინის მხარეს. იქიდან უფრო კარგი
გადასახლები იყო და თვალის ვასაკოლებელი
წყაროს ექვე წყურღობიდან გადმოხრებულა,
შეუძმობის ფურცლის მისაღებად. საქონელი
მინდორზე ვაშლითყო და მადაიან სოფლად
ქანის მომეგებ ზაღას. შეუძმობის ქო ვაშლი-
სახარებუნ ბებრებზე და ვაზნას, ლომებს, ქა-
რისების და დედა-ქალაქს გადაუტრებდნენ; ეს
ადღებდა მაშინ ახლანდელით ვატხულებდით
და გახუტებულნი არ იყო. ალა-ალაჟ ტუთია და
ზადებით შემეული ადგლები მოხსნადნ.

ქალი გატაცებული ვაჭარებდა შორს, თო-
ქის მტვირის ტალღების მორბობას ადგებდა
თვალს. ვერც ქო შოიფებებდა, რა საგარბებ
ვიღოდა, რა დღეი საქმე უნდა გადაწყვიტა და
წუთში, თუმცა არჩნობდა, ეს ერთი ხანა ამხა-
ნადებდა სხვაგანით თვალთმდებდა, მაგარს
დაწრებულნი იყო, რომ ჩვეულებრივ წესის
მიხედვით, ისინი არაღვრის აუარებდნენ, ვერა-
ვებს ვაუბრებდნენ, თუ იმის სურვილი და ნუ-
ხა არ ექნებოდა, ამ მხრე უწონდა იყო.

— ქალო, კმარა, — ბოლოს გაგზავნა გრძობა
შეწყვესა, — იცი, რა უნდა ვიფარებ მე და მ-
ხარე?

— ამა რა ვიცი, თქვით და ვაგვიფე! — ხუმ-
რობის კალითო ჰქვითა ქალმა.

— ის უნდა ვიფარებ, რომ მეცა და მხარეხსაც
შენ ძალიან მოგწონხარ, ირსავებს ვინდა, რომ
ჩვენი ცოლი გახდ და ვერც ერთს ქო ვერ და-
ვეთხია მერსიხათვის, მოდი, შენ თითონ ვადა-
წყარებ ჩვენი ხედი. ირივეს თოქე ქალი ვაკვს
წახმული და ეტლა შენ იცი, რომელიც ვინდა,
აუცლები, რომელიც ვინდა, დაპარჩე!

ქალი კმარა ან წიტყავზე თითქმის შეტრია. ამნა-
ირ ძნელგადასწევდ საქმეს არ მოელოდა. იმო-

თან ისე იყო შეზრდილი, დამეცობებოდა, რომ
არც ერთს წენა ადგოდა არ იყო პატივს ხანს
შევიტარებდა. ირსავე მეგობარს თვლიდა ვადა-
ვლო; ისინი ქო წეს უწესებდნენ ქმარს და ვ-
ლუმბო, თითქმის გარკვევის ღღ-დაღმდობითა
შერე უფროა

— ღვითნე შენ და შარაგვები, წესი მხივებ
მა ხართ... ჩემთვის მწილი... ღმრთობა ვადაწე-
ვობს ჩვენი ხედი... მოდი, ასე მოვიტყვი, —
და ქალის თავში სწრაფად დაიბადა მიიღი გეგ-
მა, — მე დავედებე ერთი ადგობა, აქეთ-იქით
თქვენ ვადაწეოთ ტოლ-ტოლად და, ვინც იქი-
ნად ჩემთან პირველი მოვა, მეც იმისი ცოლი ვა-
ვლები...

შეუძმობი დათანხმდნენ.
დადაც ქალი შუაში, შეუძმობმა აქეთ-იქით
ვადაწეობს თანაბარი მანძილი და თითონაც და-
დგნენ. შერე ქალმა აწინა და ორივე ქალისხსენ
დაიძრა.

თქვენ თითონაც წარმოდგინეთ, როგორი სი-
სწრაფით და ვალს ვადაწეოთ წარმოდგინდნენ.
ქო არ მოზობდნენ, ნაივით მოქროდნენ.

უფროებს ქალი და ატყობს, რომ ღვითის
სწინის მხარეს, ის უფრო აღრე მოვა მხარა-
წენია მხარეს, მხარე უნდა რათა არჩობა და ღ-
ყოი ნელ-ნელა ზგავით, მხარესტენ მიწვა —
თურმე მხარე უფრო ჰყვარებოდა!

მაგარს ღვითის მანც სწინის მხარეს. ქალი
ქო მხარესტენ მიწვეს. მართლაც მხარე უფრო
ახლობა; ღვითის დაშორდა.

ღვითობს შეწარყო უცნო თვალა, რომ ქალი
ვალსობს. ვაგარმა და მზახმა ცხიდან დაარყო
სისხლი უკლში მოაწვა...

მანც მიიღს, თავის იმედი აქვს. მაგარს ცოცა
ხანს უნდა ცხადად დაიხას, რომ საქმეს წაგებს,
ვეღარ მოითინია და შეტყვიარა-შედავდა
ღმრთის:

— ღმრთობი ძლიერი, შენ ივაგი მოწმე ჩვენი
პირობისა. რაკი მდავობუნ, ნურც მე დამწმე-
ხა და ნურც იმას, ეს ვერცა ქალი მედ, სა-
მევე ადგაწევე ვერცხად ვქციეთ.

ეს დაღებდა და ვედრება იმედნად სპართი-
ანი და წრთელი იყო, რომ ხამევე ვერცხად იქ-
ნენ.

მაშ შემევე იმ მინდორზე წის ის საოყარი
სამი გორა ამიტომ ჰქვინა მინდორისაც — „მ-
გარა“!

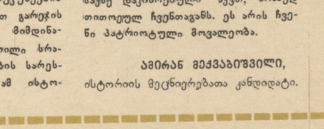
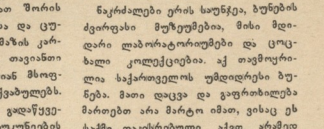
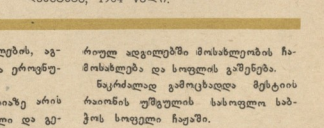
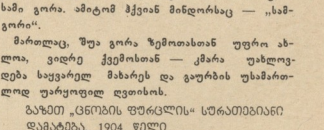
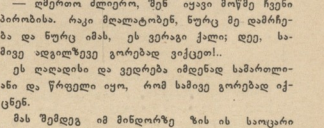
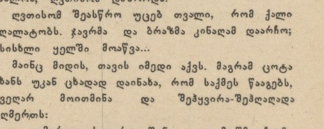
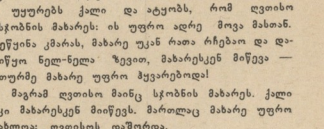
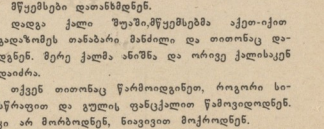
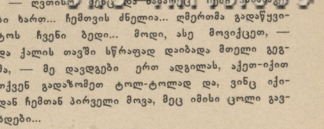
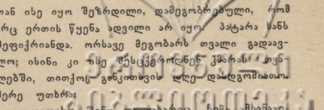
მართლაც, შუა გორა ზემოთთან უფრო ახ-
ლოა, ვიდრე ქვემოთთან — კმარა უახლოე-
რება სავარდელ მხარეს და ვაურთის უსამართ-
ლად უარყოფილ ღვითისის.

ზატომ „ცნობის უფროსის“ სტრატეგიაი
დაბნებდა, 1904 წელს.

[დასასრული. დასწყ. იმ. მე-მ ვე.]

სურობა და სხვა ნაქობლებს, აკ-
რებუდ ვარობობს და სხვა ცრუვე-
ლი პაუკების შექმნა.

რებსულებს ცერობობებ არის
კიდევ მრავალი ცერობობები და ვე-
ორცხვად ვარობობს. მათ შორის
ახალი ათონის, სათავლი და ცუ-
ცხათის უღარბული სიღამზის კარ-
სტული ზღვებებში. ისინი თავიანთი
მწიშენლობით უტოლებიდან მხო-
ვლითი მოკითხულ ვამეცხვებულა.
საკარბელოს მთავრობის ვადაწე-
ვებობით შეიქმნა შეუახლოურების
უწიშენლობის ძვილის დავით ვარცხის
მეუწმე-მარცხობა, ახლა მიმდინა-
რების კლდეში ვაგროველობა სრ-
ასახლებობა და პალახობის სარე-
ტარცობა საშუალოში, ამ ისტო-

ქართული ხაზ-ზე

ფოსტაში ჩარისკაცი გამოიძიეს, შინიდან წერილი მოგივდაო. მან გახსნა კონვერტი და ცარიელი ფურცელი ამოღო.

- ეს რას ნიშნავს? — ჰკითხა ამხანაგმა.
- ცოლის წერილია.
- მანდ რომ არაფერი წერია?
- ვიხსებუბო და ერთმანეთს არ ველაპარაკებოთ.

ინგლისური იჯამარი

მასწავლებელი: რას იწვევს სიტყვა და რას სიკეთე?
 ჩარღო: სიტყვა აფართოვებს, სიტყვა კი ამიერებს სავგებს.

მასწავლებელი: კარგი, ახა ახლა მაგალითით მივთავაზობ.

ჩარღო: ზაფხულში ღმე იზრდება, ზამთარში კი — მცირდება.

- მამა, ძველი ბერძენები გამარჯვების სიმბოლოდ მუდამ ქალს ბატონად ხატავდნენ?
- ცოლს რომ ზღირთავ, მავას მერე გაიგებ.

- ცერავთ? — ჰკითხა მანდილოსანმა მეზღუაურს.
- ხანდახან.
- ეს როგორ გავიგო?
- მხოლოდ მაშინ, წვალით როცა ვარ ხოლმე, — აუხსნა მეზღუაურმა.

- კოისპირულად წვიმს! — თქვა თევზმა და ოტენგნები ჩაყენია.

- თქვენს ქალაქში პირველად ვარ. ნომ ვერ შეტყობთ, რადენი სასტუმროა ქალაქში და რამდენია უცხოელი? — ჰკითხა მოგზაურმა სადურის თანამშრომელს.

- ქალაქში ორი სასტუმრო გვაქვს, მაგრამ რომელიც არ უნდა აირჩიოთ, ინანებთ, რადგომ ჩვენებს არ ეცხადებო, — უსასუხა სადურის თანამშრომელმა.

ინგლისურიდან თარგმნა დ. მელიძემ.

შორეულ ციმაირში. ბაიკალ-ამურის რკინიგზის მავსტარმაღის მუშეზღობაზე ჩვენს თანამშრომლებთან ოთხნი ვაგემზავართ: თბილისის გაერთიანებული ავიარაშის პარტიული კომიტეტის მდივანი ნოდარ კომახიძე, დამხმარებელი სახელმძივანი სავაიციო ქარხნის მუშა-მეშობრტავე, საქავშირო ღენწერი კოპავშირის პრემიის ლაურეატი დემურ მაჭიშვილი, ტრეტს „საწავთობგეოფიზიკის“ საწავთო-გეოფიზიკური ექსპედიციის პირველადი პარტული ორგანიზაციის მდივანი გვიე კაციტაძე და ამ ტრასირების ავტორი.

ძველი ერთი აიწერის ის მებრუნე შენარობდა. თავდადებული შრომა და ენთუზიაზმი, რომელიც დახარგუნისსკიაში სუფევს. ჩვენნი რანაბნობის წარგზავნილები მათი მათე რომ სავაგლითოლ იბრკვიან მათ წინაშე დახასბული ამოვანების წარმტბატი შეხარგუნლებლად.

ნია-გურუნიანსკია მუშენებლობის ხარაბობუნა ჩაფლულია.

„საქამაშენის“ თავაკი ანვარი დალაშვილი, რომელმაც ჩვენი მეგზრობა იყარა, დნწად ვავცნობს წარმამში მოკოვებულ სახარბობის მუშობრტებს, გვეუბარება თბილი დღე ობიექტის მუშენებლობაზე და დარწმუნებულავე ვავცნობ ნია-გურუნიანსკიას მუშენებელთა ცხოვრების, შრომის, კარობუნა-დასვენების საინტერესო ამბებს.

აი აქ, შრომის ენტრუზიში ჩაბმულები ვავცანიტი მოწინავე კალატობია ბრავილების ხელმძღვანელები ოთარ დაბრუნდამული და გიორგი გეიმეკური, საქართველოს ღენწერი კოპავშირის პრემიის ლაურეატი, ხის მუკრელთა ბრავილის ხელმძღვანელი ვალერი ორუბია, მოწინავე მემორტავეები, მებთავაშვიბი, შოფერები, ნილი დაახასობსები...

კლუბში გამართულ მეგობრობის საღამოზე ზამელ თანამეშობრტებს ვავცანიტი თბილისის საქარბნო რაიონის შრომულითა საქმიანობა, მიღწეობი, უახლოესი ამოვანები, ვეზუბრტი მათთვის საინტერესო სხვადასხვა საკითხებზე, სამახსოვროდ გადაცეტი მებტკარ ირაკლი ვახაშვილის მიერ შესრულებული ველური პანორამატიკი „ლიდუნა შრომის“.

ნია-გურუნიანსკიაში ყოფნის დროს ბებრი ფოტოსურათი ვავდავიც, რამდენმე მათვანს „დროშის“ მუიოზნობლებს ვთავაზობ. ეს სურათები ვურნალობ ჩანართშია დაბეჭდილი.

დავითი დაუშვილი, ტრეტს „საწავთობგეოფიზიკის“ საწავთო-გეოფიზიკური ექსპედიციის უფროსი, დღევანდელის ხელმძღვანელი.

ბედია პარიკაშილი როცა შორს ხარ და... როცა ხარ ჩემთან...

თბილისი კვითლებმა წახანა ველი, თბილისი საქარობს შეუწავია ფოქვა, ვერავინ მუგავს, ვერავინ მუგავს, მჭირფოსო, — როცა არა ხარ ჩემთან. როცა შორს ხარ და ვერა გებეჯავ, ალარ მახარებს რამე სრულიად. მიახლოვდება: მოწუნე, სევდა და სიხარული შორსივლია. მაგრამ ჩემს გვერდით რომ მგებულები, აიუბრებიან ცაზე ნილდები. და როგორც თბიბი, — ნაყადლები, სიკოცლის მბებიბი სვე ვიხები. ჩემს წინ მწვანდება კვითელი ველი და დღანია უამარგ ფტრია, მწახს, — არ არხობს, ამ მწვენად, ცრემლი, მჭირფოსო, როცა შენა ხარ ჩემთან.

მე უნდა ვიყო ვარსკვლავთმზობრტაველი

მე უნდა ვიყო ვარსკვლავთმზობრტაველი, ულურჯეს ცაზე ვარსკვლავანი ვივალო. მე უნდა ვიყო ვარსკვლავთმზობრტაველი, ვარსკვლავანი ვივალო მხოლოდ დღეებში.

არვის არა ვთხოვ ნენას, ჩემი მზანი ისე მახლებს. იქ, უსახელო ვარსკვლავთა წყებას, ჩამოფრებულ დამახს სახლებს. დღეს ჩემი თბი არ მებრალდება. დღეს სხვა ხელბია მე უყვი არ მწახს. ვარსკვლავთა, როგორც ხატფოს თვალდებმა, დავი, თუ ვინდა, დამწავლობ, დამწავს. მინაზე მრჩება შენ, — თვალისჩინი, მე ცის საუფლოდ მებწენა ბინა. იქნება იქაც შენ აღმოვარბიო, იქნება იქაც ვარსკვლავად ბრწუნევა. სავარსკვლავთო. აველი როცა, არ მქონდა ძლიი, არ მქონდა მოყლა.

ეოვალე და ვიოვალე ცის ვარსკვლავები: ოუპატერი, ვენერა, მარსი... აღმადწენ, როგორც ზეცის თვადებმა და ვარსკვლავებიბი ვიოვანი ხავს. დამბეზღ მიწას, ვავოვლი თბილისი, მე, — ვარსკვლავებიბი ხავს ეელამდის; მებ გებწავნილი: სინაოლეს, სიბობს, აშულა ვარსკვლავზე მტაღ ელავი. ცის მწაბიებზე მტაღ ელავი, მენ ეველა მწაბის სწობნილი იმ წახს.

....
და — ვარსკვლავებიბი ხავს ეელამდის ვუბრუნდებოდი ვარსკვლავს და მიწას.

თბილისდა სიღნაღს...

ვალავანი აქვს შემოინაოლები, — ამ სიკურის თქმას, სუვევას ვუშლი. ვაგოწვლილი აქვს ჩემსებზე ხელბები და ჰა...
სავაი ჩამარკავს გულში.

მე სსს კ მარტსი
ზაბ. ხბ. რესპობა
მთლილივამა

სკოლის

სიღმარის უარს ახსნა

თასის გათავაზება პირველად 1871 წელს მიეწეოდა ინგლისის ფეხბურთის ასოციაციის მიერ. თასი, რომელიც ყოველწლიურად გადაეცემა გამარჯვებულ გუნდს, ოცდაათი წლის შემდეგ მოიარსება.

ინგლისის პირველი თასი ყველას სამუდამოდ დაკარგული უცნობია, მაგრამ მის საიდუმლო 1958 წელს საბოლოოდ ახვანდა ფრანკ.

შემდგომად ეს თასი აღსდეს ბრინჯავედ და პოლიეთილენის ღრმად მოხუცებულ კაცი გამოეცხადა.

— შე ვით ერთი საიდუმლო, რომელიც 330-ლასითა უცნობია, — განაცხადა მოხუცი, — მაღლ ჩემი როგი დღევანდელს, საფლავში ჩავაღი ადამიანების გვრიდნი, რომლებთან ერთად ჩავიღნი დღემდე უკვლასათის უცნობი დანაშაული. დღე ეს დანაშაული ადამიანებისთვის ცნობილი გახდეს.

აღუფრებულ მოხუცი ხმის კანკალით ყვებოდა, მან დაიწყო სანამ თანამარხებულმა 1895 წელს როგორ მოიარსა საიდუმლო მატახის ვიქტორიანი 1871 წელს დაწესებული ვერტისი ვერტიკულად საფეხბურთო თასი. როგორც უკვე ცნობილი იყო, 1895 წელს ეს თასი მისმა მგლოვანმა გუნდმა „სტონი ვილამ“ საფეხბურთო მატახის პირველად გამოიწვია, რომ გუნდმა დატოვა თასი ბრინჯავედ და პოლიეთილენის ღრმად მოხუცებულ კაცი დანაშაული მოიარსა საიდუმლო თასი ნაძარცვი ნივთების ცნობილი გადაწყვიტვლს მიტანეს.

— გაეციღი! — შეწყვირა სახარად დარჩენილმა გამოაჩვენებულმა, — დღერძობა თვეს ხელში მოგვით, რომ იტურბოდი, ფეხები მოგვით, რომ გამოკითხვ, კუთხე ეს არ მოგვით, რომ დღერძობა დღეს. იგი, რა მომიტანე თქვენს ეს ხომ ინგლისის დაგვიტოვდა თასია, რომლის შესახებ დღეს გახეხილი წერენ და პოლიცია გამაგებებით დადებს მითელს მშველითაო!

— ჩვენ ნანდვლივ არ ვიციდით, რომ თასი მოიარსება, — დამოაგრა თობობა მოხუცი, — თასი ვერცადა ვეკუთვნი. ბოლოს ეს ვაგვადენდა და ვერცხლის ზოგადმა მიგვიტოვა უკლები ვიღვლის მკეთებლებს. ინგლისელი სანგრაფი თასი მან უკლებს მიტოვებულ ვიღვლებში გაერთიანდა. ჩანდაშუბლიანობა გამო, თასის მომარჩავე ერთადერთი ცოცხალი დარჩენილი მონაწილეს დანაშაული მიტანეს. მის სახელს და ვერც დღემდე საიდუმლო ინახავს ინგლისის პოლიცია.

როგორც ცნობილია, ამ რამდენიმე წელს წინ ინგლისში მეორედ დაიკარგა ძვირფასი სპორტული საჩუქრები, ეს იყო მშველითი პირველადი იტორის თასი. ეს მეორედ დაკარგული თასი მალევე იქნა ნახილი.

სამაგიურ მსახურს

„სპორტის სახატიო მსახურს“ წოდება ენიჭება საკავშირო კატეგორიის აპირბრუნ, რომელიც აქვს ორჯინობრივად კომპლექსის, ობიექტურად და აქტიური შემოხმის მრავალფეროვანი სტილი. ეს სახატიო კატეგორია ერთ-ერთი პირველდეს მიეწინება საკავშირო კატეგორიის მსახურს ვ. ვალენტის (დინამიკო, რიგ), ა. ოზერის (დაუბავა, რიგ) და ვ. ყოფის (დინამიკო, თბილისი).

მთიანეთი მოსახლე

ზაფხულის ექვსი ოლიმპიური თამაშებში (1952-1974 წ.წ.) ყველაზე მეტი მედალი მოიპოვეს რუსეთის საბჭოთა ფეხბურთელი სკიდალნიკი ტურბო რესპუბლიკის სპორტსმენებმა — 578; უკრაინელმა სპორტსმენებმა — 182; სპარტაკის წარმომადგენლებმა — 53; ბელორუსებმა სპორტსმენებმა — 51 მედალი.

ნარჩენი ნარჩენი ნარჩენი

□ ხანაყო — ასე ჰქვია თვეს, რომელიც იპირინაში ცხოვრობს. ამ თვეს წელს 224 წელი უნდა უნდა დასრულდეს. მისი სიგრძე 80 ნარჩენობითა და 7 კლოგარაზე მეტს იწონის.

უხუცესი თვესი ძალიან მოძრადა და მგრძობიანობა. როგორც ეს მისი პატრიონი დიდიბრუნის სინარსი დაუქმებეს, გახარებული თვესი უზარმაზარი აკვაირომიდან მანვე ამოხურდეს ხომდე თავს.

□ ამერიკის ქალაქ საკრამენტის ჰეიდონის ბაღს სტადონს ნაგაზიტიკი მართავს ვარკვევით არსად უბედობლი მისი თანამდებობა — სკოლის დირექტორი.

საგარეო ბარათში მითითებული არ არის, რომ მისი ხელს მოთავსებული... ბედობლი, არც ის, რომ მისი მოწოდებები არა... ბაუკუები. ბოლ სტადონს თავის სკოლაში წარბის სხვადასხვა განხილ ბაუკუებს, რომლებსაც უნდა სპორტულ მუხრებზე მეტი იყენდეს.

ბაუკუების „სპორტს“ დიდი მოწონება აქვს ამერიკის შეერთებულ შტატებში.

□ შვიდი ინგინერი ანდრესის დანიილიანია და მისი რვა წლის ქალშვილი მსოფლიოში ერთადერთი ადამიანებ არის, რომლებიც უნდა დატოვონ ათობის ნაწილები ალბა.

საირაკო, მკვარ ამ ფაქტით, რომ მამა-შვილი დანიილიანობა თითქმის კანის არაგოთარო ბუნებრივად ხაზით არ აქვთ.

□ ოპორტუნული კაზინო აშუაბად დიდ მოდლობა სახის ციფრული ტიპად გარდაქმნა.

მისი მიმდევარი სპარსული დიდი თანხით რთულ პლასტიკურ ოპერაციებს აკეთებენ, რომ ოჯახის ქალების უფრო მრავალი ფორმა მისცენ და სახის კანის ფერი უფრო ნათელი გახადონ.

□ ამს წინა მდგომარეობა ჩამოკარგა ვიკანტური მეტეორიტი, რომელიც მიწაზე დაეცა და მისი ორჯინობა.

მეტეორიტის უფრო დიდი ნაწილი დაეცა ინგლისში წარმოქმნა კრაბტერი. ამ ვიკანტური კრაბტერის დაშობა 240 მეტრს აღწევს.

□ სპეციალიტებმა დაადგინეს, რომ ტრაკტოში, ამარიის კალიბრზე გაშენებულ ბოტანიკურ ბაღში მისი რადაცაა ათჯერ უფრო მღერია, ღირებულება კვეთებს ვიკანტურ ნაწილს.

წერილი ამით შეიძლება აახსნას, რომ ბოტანიკურ ბაღში სავსადედად მოწოდებული თითოეული კარტოგრაფის წინა უზგერს 4 კლოგარაზე აღწევს, ამიდიორის თითოეული ბუქსებიც ეს ხშირად 10 კლოგარაზე მეტ ნაყოფს კრებენ.

□ ხაჩიკოვანმა გამოგონებულმა დ. დვარცხა ჩვეულებრივ ევლიზობილში ჩამორჩადა ხაჩიკოვან მოწოდებლობა, რომელიც საშუალებას იძლევა, სპორტების შემთხვევაში, ევლიზობილ ფეხბურთის ერთად მეტეორული ვიკანტობა.

ასეთი მართივი ევლიზობილი შედარებით იოლიად და სწრაფად სხდენს ალბობრებს.

□ დონარდელი გამოგონებლობის ვ. ოკინიკოსი და ა. ბუდნიკოსი მიერ გამოგონებულნი ჩვეულებრივი მოტოკარები ალბად მალე შესტადეს წყალში ცურობას.

გამომგონებლობა ტრაქტობობა მხოლოდ ის მოხარებებს, რომ მოტოკარები სწრაფად ხშირად საქონელ იტებს, ხაჩიკოვან მოწოდებლობას რთვენი და ნავივი აუტორებს წყალში.

წყალში თავისუფლად მოტოკარე „ნავი“ ორ ადამიანს და 50 ოპოგარამდე ტრაფის ეძინება.

სკოლის სიმბოლოები

ვიკანტური კლინიკის შესახებ

როცა ამ პატარა, ერთი შეხედვით უმუხრო თითქმისა ორთველებზე შემდგარ ბაუკუს შესტადობი, ვერც ეს წარბილდებნი რომ იგი ჩვენს პლანეტაზე ყველაზე მეტობა შხამის მატარებელი არსებობდა.

დანიილიანობა თვახის ამ პატარა წარბილდებულს ბუნებამ საოცარი ძალა მისცა. იგი მთავარი დიდი რაოდენობით გამოხურვის ისეთი მოკვლენებულ ტრაქტობობა ნივთებია, რომელსაც სითბობით ვერც ერთი სახეობის ვიკანტობა და მორიგის შხამი ვერ შეუდრება.

ინდელეგმა, რომლებიც შორეულ წარსულში დღევანდელი კოსტა-რიკის ტერიტორიაზე ცხოვრობდნენ (სწორად აქ არის ვარკვევული და შხამისმატარებელი ბაუკუსის სახეობა), კარგად იცოდნენ ევლიზობილთა ბაუკუსის ძალა.

ამ საოცარი ბაუკუსებისგან დღესაც იღებენ მედიკინისათვის ესოდენ საჭირო ძვირფას მასალას.

უცნაური ხეები

ბუნების ერთ-ერთი საოცრებად შეიძლება ჩათვალოს ე. წ. „ჩრდის“ და „კარაქის“ ხეები.

„ჩრდის“ ხეები იზრდება სამხრეთ ამერიკის პარაგვაიში, ვენესუელაში, ბრაზილიაში.

სამცხობის ამ ხის ქერქი ვაგვკარავს, რომ ნაქრობობიდან მანძილზე ვაგვმოწყვეთს მოთოვი ჩრდილს. ეს წვენი ძალიან სასამ და უკუთარია-ნაირი, თავისი შეხედვლობით ძირის ბიძის წაუკავებს.

„დეკორატიული მოსახლეობა ხის წვენს უსოვარდობიდან იყენებდა და დღესაც იყენებს საკვებად.

„კარაქის“ ხის საშობილო სამხრეთ ამერიკაში. ეს ხეც წვენს გამოყოფს. წვენი დღესაც შესტადობულია და მისივე ფერი მტკიცად.

ბევრი ირწყულებს, რომ ხის „კარაქი“ პრაქტიკულად ძალიან ნადავებს საქონლის ჩრდის კარგებს, ითავი ჩვეულებრივ კარაქზე უფრო გემრიელია.

გილიბები ტყიდან ბარბიდან

თანამდროვე მეტეორს, როგორც საფანებო დაკვირვებამ ნათელი, ზოგჯერ რაღაც უნებინებ, რომ ტყეში მოტოვებულ და ქალქის მისადგომებთან აღმოაჩინდეს.

მის შესახებ, თუ რა არის ამ მეთეორის მიზეზი, მეტეორის თქმა შეიძლება, მაგრამ უხსნის და ამოწურავთ პასუხის ვაგვმა ვერცერთი მხელი.

სოფლებში გამოქვეყნებული მეტეორი თავსებადარს პოტენციურ ქალქის დიდ და დაბურულ კარაქში, ნანგულებში; ბუნებრივ სწრაფობა თხილას სუსტრასიო სწრაფობის მახლობლად, სხვადასხვა მიზეზებზე აფილდობს.

ამს წინაინ ინგლისის ქალაქ ბირმინგემში ასეთი სანდერტის შემთხვევა მოხდა: მისი მანძირება აფილდობრივი კულტების წევრებმა ქალქისა და მის მახლობლად მოიპოვეს ასევე მეტეორის ნაწილები; შესყრობილ მეტეორს გამოსაყრებით წინადადდეს, ნანგულებში ჩაკვს და საქალაქო მუზეუმში ტყეში აგვეწყოს.

თავისავე მუზეუმში გამოდგა: მეტეორის უნარეულსადაც მალევე ასეთ ქალქის ნაწილს აფილდობს დაბრუნდა.

კახეთის რეგიონის უფროსი პარტიული კავშირების

ერთობლივ კავშირებს, რომელიც უკვე კვების უფლებების მოქალაქე ვაჭრობის, პროდუქტების კავშირების სახარკო კლუბს ეწევა. დარბაზის კუბურში ორი ხანძარი შეხუბული მამაკაცი ქალებს თამაშობდა. მალე ერთი მათგანი წავიდა. მარტო დარჩენილი კიდევ სურდა თამაში და ზოგის ჰქოიბა, იყო თუ არა ხალხები, რომლებსაც დასტურია მისცა.

— მე ქალების უფლებების მოქალაქე ვარ, — ამბობდა ღვინა მისთვის. — მანძილი რომ თანამართ იყოს, ფორმალურ მხარეს მოვიქცე.

დაიწყეს თამაში: პარტიის შედეგი უთქმელადვე გასაგებია... მცირე ხანში პარტიის ქალების ჩემბონიანი ფორმა შეეძინა, მისამართი კი თანამართი ძალბითი თამაშის. პირველი პარტიის წევრების შემდეგ მოხუცი აბუღლიანი, ხახიანი ვერა ვარა, მეორედ რომ დამარცხდა, ვანაცხადა, ნამდვილად ავად ვაგებო, მესამედ წევრებისა კი აღმოჩნდა, ქვეყანაზე არ არსებობდა ავადმყოფობა, რომელიც მას არ აუტყობდა.

მანინ კავშირებზე მტკიცეს თითონ მისცა ფორმალური მხარის პარტიის უფროსი კაცი ამით შეცვლილა. ვაჭარებთან მოხუცი წამოხდა, ქული დახარჯა, ნამდვილად, წაიღო და კარისაგან გაეპარა. შუაგანზე შემობრუნდა და ქვეყნის ვაჭარს ჰქოიბა...

ამდენიმე წლის შემდეგ უკვე ხალხურ ნაწარმზე ტელეკავის მოყვარული ტრამპოლი — მე ერთადერთი კაცი ვარ მოსოლითი. რამდენიმე ხანში რაული კავშირების ფორმალური ვარა...

პარტიის ვინ იყვანდა, ამის შესახებ მოხუცი, ვაჭარები ნაწარმის გამო, აღუძრა.

„მემობარი“

ნიუ-იორკის სახარკო კლუბში ემართულ დასკვნა და ხშირ რაული კავშირებზე საინტერესო პარტიის არჩევანზე. მათ მთავარად ილუზორული რეალური ახალგაზრდა კაცი, სადამო მშვიდობის უსურვა და დასკვნის გვერდით მოყვანა. ახალგაზრდა კაცი მთავარი კლუბის ტიტანებს. მისი ქვედადღობის სიტუაციებზე აღნიშნავდა, თითქმის არც დასკვნისა და არც კავშირების არსებობდა პირისთვის ნიუ-იორკში.

ბიძენ დასკვნის დღე შრომა არ დასტურებდა არამდებობითი რეალური დასამარცხებელი. თავხელადა ვაჭარია ახალგაზრდის დახვდობამ, მარტამ თავი შეიკავა. იფიქრა, დასკვნის შედეგობა, თორემ მეც ფემალურად არ დაუწყებულა საუბარს.

სამდვილად, დაუბრუნებელი სტუმარი მალე წავიდა. კავშირებთან ჰქოიბა პარტიის რა ჰქოიბა ოქტერს მეგობარს. გაოცებულმა დასკვნამ უნასტუა — პარტიულად ვინავე მაგ კაცს, ოქტერი მეგობარი შეგონა და ამიტომ ვუძღობი. (7)

პრისიონალიზმი

ამ ორმოცივე ტურის წინა, ერთ საერთაშორისო კონსერტი, ურჩხულბიტებს ჰქოიბა ა. ალიბოინს, ს. რეხვესკისა და რ. ფანის, ვინ არის პლანტის უფროსი მოქალაქე. აღუქმელად აღიბოინა დასახელება რეხვესკის ალიბოინს, სახელი აღუქმელად — სამეფო რეხვესკის, რომებ ფანის — რომებ ფანის.

მხოლოდის „ნ 2 მოქალაქის“ გვირგვინი სამეფო ერთობადა მოყვანილი მანინ ახალგაზრდა სახეობა დაიღობდა მხოლოდ ზოგინებს.

არქივები ამოიღო მ. ძინდარაძემ

1	2	3	4	5	6
	7				
	8			9	
10		11		12	13
	14				
15		16			
17		18			19
	20				
21				22	
	23			24	
	25				
26				27	

- მთარსულად: 1. ბრახილილი ფეხბურთელი; 2. ძლიერი შიპიტელი; 3. ქალიშვილი პოეტი; 4. არჩი, ჩანაფიქრი; 5. მუშაობის ნებების სახშირ ერთეული; 6. რუსი ანტიკომუნისტი; 7. მუშაობის პარტიის ადვოკატი; 8. შექსპირის ტრედიციის პერსონაჟი; 9. მსოფლიოს ან წყლის ნაწილი, რომლის ფაქტობრივად ვინავეს მეცნიერის ან ცხოველის ცალკეული სახეობა; 10. რუსი რევოლუციური მოძრაობის მომადმი; 21. ერთი ქვეყნის მოვარების წინაშეობის, დიპლომატიური მითითება მთავრობის მოვარებისთვის; 22. ვერც დადებითი ძელი; 23. ცალკეულ საზოგადოებას, ორგანიზაციასა და ქვეყნს; 26. მთავრ ზომის პოეტობის ნაწარმოები; 27. ამერიკული ხალხური მუსიკა.
- შემუშავდა: 1. სპორტული შეფიქრება; 2. XY საუფროსი უზენესი პოეტი; 3. ქალიშვილი ხარკი; 4. სპირიტუალი, საუფროსი; 5. სპორტული ვაჭარი; 6. ფურცლები; 7. დიპლომატიური წარმომადგენელი; 8. ქალიშვილი დატოვდა; 11. სპორტის მთავარი; 12. პარტიული რუსი მთავარი ქალი; 17. თანამედროვე ფრანგი მწერალი ქალი; 18. კაცობიობის მთავრ ვანკელი გზა; 19. ცნობილი ბრახილილი სახარკო მომდილი, გარნიანს შეუდგო; 23. ინგლისელი პოეტი; 24. ფული ან წერილობითი ნივთების მომცრა პარტი.

ქრისტოფორი შევიგინა დ. აბაშიძემ

საქართველო

საპროფესიო კავშირები

ასტრონომიის სპეციალისტმა გ. კურენკომ მას წინა დანახდა სამედიცინო მავიდა, რომელიც საშუალებას იძლევა შრომობზე ავადმყოფს რამდენიმე წამში მოხარბებულად შეუვალაობის სტეპობზე დასახელება და სიხა. ის მოქმედობდა არა მარტო სპეციალისტებს ემხარება შრომობში, არამედ ავადმყოფებსაც აძლევს შედეგობას, ადგილობრივ ზოგიერთი დავალებების დაფინანსების დადგენას.

მედიცინა... სიხივი

თურქმენმა და უკრაინელმა სწავლულმა ერთობლივი მუშაობით შექმნეს ორგანიზაციული დანახვა, რომელიც საშუალებას იძლევა მზის ენერჯის გამოყენებით მივიღო... სიცივე.

შენიშნავალი სახარკო

სამედიცინო მრეწველობის საწარმოებში წელს სერიულად გამოყვევენ ორგანიზმის ახალ სერიოლო-საზომ უნივერსალურ აპარატურას. ის ავტომატიზებული აპარატურა ექიმებს საიმედოდ დასამარება თვალყურის აღდგენა პაციენტის სუნთქვას, მაქსიმუმს, წუნებს, შინაგანი ორგანოების ტემპერატურას...

ახალ საერთაშორისო-საზომ აპარატურას განსაკუთრებით დამოკიდებული გამოყენებენ ოპერაციის დროს და პაციენტის ოპერაციის შემდგომი მუცლისკობის პერიოდში.

ხეივანი ქობა

ქალკე ქროვის სარემონტო-მექანიკურ ქარხანაში ამას წინა დანახვას ახალი ტიპის მან-

ქანა, რომლის დინამიკობა... მობრლილი ხეების ვაჭარება.

სავანებო მოწყობილობის საშუალებით მანქანას შეუძლია რამდენიმე წუთში გაჭრას ნიადაგი და მიქსთან ერთად, ფეხეების დაზიანებულად ამოიღოს ხე.

ახალი მანქანა დიდ დაზიანებას გაუწევს საქალაქო მეურნეობის მუშაკებს პარტიისა და საცხოვრებელი ვეარტალებს რეკონსტრუქციების დროს.

განეს მამანაში პირველი

მოსკოვში გაიხსნა ჩვენს ქვეყანაში პირველი მამანა კონსტრუქციის სპეციალიზებული განყოფილება.

განყოფილებას აქვს საშუალებები ფიჭობურებისა და ესტრუქტურის მანქანების, კონსტრუქციის, ფიზიოლოგიკულ, ჰისნოთერაპიის, ქირურგიული და სხვა განყოფილებები.

პაციენტებს და მამან მომსახურებ აქვე შეიძლება მიიღონ კვალიფიციური სპეციალისტების საჭირო რჩევები და კონსულტაციები.

თი თქვი ლუჯიკელი

● პარიზის მხლობლად ჩატარდა „ფანტასტიკური რეკლამების“ ფესტივალი. ამ ფესტივალზე პარიკად დღევანდელ დამპყრდა ახალი მსოფლიო „რეკლამის“ კაცონაში. ქალ-ფეთის ერთ-ერთი წყვილი ფრანგულად ერთმანეთს განმავებელი მკაცრად 14 საათის განმავლობაში.

● ამას წინააღმდეგ, ებნე მიუღო ლიტონი, ხალხის მფარველები, კიბეები წაწილეს და მათა და თითქმის მილიანად გადუღდნენ... პატარა ტელევიზორი...

● ინგლისურ ენაზე ნორმალური კითხვის დროს მათი 140-160 სიტყვის წაკითხვა შეიძლება. ამერიკელმა მანკავლებმა პატი კილენ-ოლდრიმმა, რომელიც ამას წინააღმდეგ წაიკითხა შენიღბილი მონაწილეობდა, ერთ წუთში კითხვა... 408 სიტყვა უღებო ქიბეების მიემდინა „სამონაწილმა“.

● ხიდების გარეუბანში სენსაციური ქურდობა მოხდა: მძარცველებმა დიდი-დიდი მონაწილეობით, ქალაქის ერთ-ერთი მოედანად მიიპარეს აუზი, რომლის წინააღმდეგ... არ ტონაზე მტეხი.

● მაინის-ურანდუტების (ფურ) მხატვართა სალონი ერთ დღეში ას-ას დოლარად გაიყვანა უცნაური მხატვრის თამბაქვის 22 სურათი.

როგორც შედეგად გაიკავა ხურაბების ავტორი იყო ექვში წლის საგანგებოდ გაწირილი... შიმშილი.

● ტბაღის პოლიციამ დაპატიმრა ვინეც ვერანდის პერსონა, რომელიც მილიანს ერთ-ერთი პარკის შიდაფენთან დედამისთან ხანაობდა. მოსახლურ ფრანსეკო ფტორიმი ასეთი მოტივით გამოართლა დაპატიმრებული პერსონა: — დღეს ვერაყის გაყვარება ხომ შეუძლია!

● სფირანციოს ქალაქი წანსში ამას წინააღმდეგ ფრანკო დაპატიმრების ავტორიტეტის მძღლი, რომელმაც პარკიცილის წინ ფაღასი... ენა გამოიყო.

● იმის გამო, რომ დასავლეთის ქვეყნებში მომარაგება აღმართა გატაკების შემთხვევები, ინგლისურმა ფორმამ „პროტექტა“ დაშორდა სპეციალური მოწყობილობა.

ჩვეულებრივ პორციფლმა ჩამონტყვებულია გადამცემი, იქვეა დღეა, რომლის დასრულებით, სატიროების შემთხვევაში, შეიძლება განგაშის ატეხი.

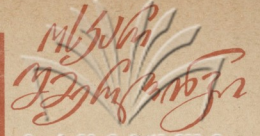
● ამერიკის შეიერთებულ შტატებში ყოველდღე 8 მილიონამდე აღმართი გალინიანებული ავღებს ტელეფონის უფრიალს.

ამის მიზეზია ის, რომ უცნაურ აბონენტებს უცნაური ვაჭრები ტელეფონით საუბარობენ უმაჯრ ახალ აუტის, ახალ ტანსაცმელს, სხვადასხვა ახალ ნივთებს, პრადლებს...

● მსგავსი ამერიკული ფირმების ხელმძღვანელებმა დაახლოებით 20 პრინციენტ... საცაიროს, მავარი ფაქტია, რომ... ვაჭორნარულად აღმართი ანია.

პირველი რიგში

ალექსანდრე მეტრეველა როგორ ხელმა პირველად 1955 წელს პილოტი 1966 წელს თბილისელი ალექსანდრე მეტრეველა საბჭოთა კავშირის წევრიანი გზაში. იმ დღიდან იგი უცვლელი თვალბა ჩვენი ქვეყნის პირველი რიგში.

უკანასკნელ წლებში მეტრეველა უფროსი წარმომადგენელი მაილთა. მან საბჭოთა რევოლუციებიდან პირველმა გაიყვანა გზა უმბლის ტურნირის ფინალსაგან, სადაც მხოლოდ ჩრდილოეთი საათის შეუფარო ასპარაზის შემდეგ დაფიქსირდა პირველი-ნაირი ჩემპიონი. ალექსანდრე მეტრეველა კიდევ მუშაობდა კლდეს და რეკონსტრუქციას.

საბჭოთა რევოლუციის შემდეგ იგი პირველი ნათელი მეტრეველა მათი ცნობილი საბჭოთა დღეული უნარულ მსატრეტარითან.

1974 წელს ისინი ერთმანეთს პირველად შეხვდნენ ევროპის ჩემპიონატის ფინალში. მეტრეველა წაიგო, ერთი წლის შემდეგ ისინი გამწვანებით შეხვდნენ ვენაში კონტინენტის ჩემპიონატში, ორთაბრძოლა ირანდევარ საათის ბრძოლებში.

საბჭოთა სპორტმენმა ბოლოს წარმატებით შეურთა და გამოაშრომა მაილთა. მედილი მხოლოდის ტელევიზიებზე: ვაღმოსკენ ცნობა იმის შესახებ, რომ ალექსანდრე მეტრეველა ევროპის უძლიერესი რევოლუციონალი გახდა.

საბჭოთა დღეები ალექსანდრეს თაბებურ ან ამათია, იგი უწინდელი დღეულია და მეგობრულ აღმართად დაჩრ.

ალექსანდრე მეტრეველა თბილისის საბელმწიფო უნივერსიტეტის ქურნალისტიკის ფაკულტეტის ასპირანტი.

ამჟამად იგი თავის საბჭოთა დღეების ხემატემა: ეს ენაწილად, რომ თავის თამაშით ალექსანდრე მეტრეველა კიდევ დღიდან განაგრებს ჩოგბურთის მოყვარულს. ფიტესპარაბები იხილეთ ქურნალის ჩანართში.

დაბრუნების პირველ გვერდზე: მარცხნივ — ბრძოლის უფროსი ოსტატი არჩილ ქაშაშვილი, მარჯვნივ — დღას 400-ის ოსტატი მეტრეველა ილიაშვილი. ჩოგბურთის ბრძოლებში. მეთოთხე გვერდზე: მარცხნივ — ლეკონიკოსების პირველი მენაწილე ქალი ცკვა ვაგლითია, მარჯვნივ — ყოფილი მეფოლადე, ამჟამად საამქროს უფროსი შოთა კლბოთაშვილი. აღმნიშვნავი უფროსი და საცხოვრებელი კრავილი რუსთაში. მარჯვნივ — მარცხნივ ფოტო.

პირველი რიგში, რომლებსაც მანქანით ხელს უწყობს მანქანის მძღლი, რომლებიც სპორტბურთს მანქანით კარგულად „სურათობენ“ და მატებენ, რომელიც ვაგლითია 1901 წლიდან 1906 წლამდე. ყოველ-კარგული და მძღლითი ევლო კარგ-კარგის რუსულად აწერია: ნახ. თ. მონენისა... შოთა ვაგლითია უფროსი ჩვენი და კარგად ცნობილი მატარებლის და კარგატარების ოსკარ შერლონისა, რომელიც ორმოც წელზე მეტ ხანს მუშაობდა სხვადასხვა ქაროვარ, რუსულ ურანდა-ვაჭრით, როგორც მხატვარი-კარგატარებელი.

ოსკარ შერლონის დაიბადა 1868 წელს ქალქ თბილისში და გარდაიცვალა 1968 წელს. ოსკარ შერლონმა დაიწყო კვლევა ოსკარ კარგატარების განთავრების საქმეში, როგორც ნიჭიანი პროფესიონალი კარგატარების მხატვარი, მას შემდეგ, რაც მან კარგატარების ბედა დაწყო „ეცნობის უფროსი“ კვირული „სურათობის“ დამატებით.

ოსკარ შერლონის თვისი კარგატარებით შეგავდა და მძღლად ეტრია და მანამდე ცხოვრობდა უმბლის და მარცხნივ მოვლენის, დასისილია და ამბობდად უსაჭერ და უფარად მეს არჩიტორებას, არ ინდობდა მისი ჩონდონებისა და მუთაბორა ვაჭრებს, დღის სიმაღლეს გამოიხილა და უფარისა და პარკულა აღმართის ცხოვრება ეტრად მეტრეველას და გამოამაღლებდა.

ოსკარ შერლონის ავრთყო დღად დღელი მომძღვის ქაროვლი გრაფიკის განთავრების საქმეში, რომელმაც არა ერთი ქაროვლი წინა გააფორმა, გარდა ამისა მხატვრის ელამის ცუფონის ბრწყინვალე ფერებით შესრულებული სურათები: „კამარში მღებია“, „ზარფი“, „შოთის გადატანა“, „ამაღით, დავლითი“, „კინტო“, „წულით მომარაგება ქველი თბილისისა“, „დღეული მოგზაურობა“ და სხვა.

შოთა დაიბადა და იოსებ გრაშვილია ოსკარ შერლონის ქაროვლი კარგატარის პიონერი უწოდეს.

ალექსანდრე სიმეა

გადაცა ახანოვდა 18/VI-78 წ., ხელმოწერა დასაბედავ 24/VII-78 წ., ქალაქის ზომა 70x108/16, დოკუმენტი ნაბედავ ფურცელი №3, პარიზის ნაბედავ ფურცელი №3, სადარცხველ-გამომცემელი თამაზი ჯ.ბ, ტრავი 52.000 შუც. 1782 უფ 08691 ფიცი 80 კაბ.

Ежемесячный общественно-политический и литературно-художественный журнал «Дроша» (на грузинском языке) Издательство ЦК КП Грузии

საქ. კ. ც. ა. გამომცემლობის ტკამა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14. Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14

რედაქციის მისამართი 880008, თბილისი 8, რუსთაველის ქ. 42 ტულ. — მო. რედაქტორის — 09-54-66, მ/გ. მღებინის — 09-82-69, განყოფილების გამგებების — 09-83-22, 09-01-89.

რედაქციაში შემოსული მასალა ავტორის არ უბრუნდება.

ქველი პრესის ფურსტები

მატეარი
ოსპარ შუარნინი

ეროვნული
ნივლირობა

— ამ მეტეზიას სმას თავი დაანებე, მოვლავსო: ამ პატარა კიკა არაუმა მე უნდა მომკლას!

ლიტერატორები კრიტიკოსს დანებავს.

— ბატონო, ერთი დღეაქცია, ავადმყოფთან მობრძანდიო, ორ ექიმთან უფილა და არც ერთი არ გამოაღია. ექიმი: იმათზე ნაკლები ვარ, რომ მე გაუყვე!

— მაგრამ, როგორ ქალბატონო, მე ექიმი არ გახლავარ მე ბეთალი ვარ.
— არა უნდა რა ჩემი ქმარი იმდენად პირუტყვია, რომ...

არცის მიზეზით დარღვეული ოჯახის მუდღეროგმა.

დასრულდა

